

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Creșterea exporturilor.
Care este măsura
succesului?

3

Economia
așteaptă investitorii
să aducă alți investitori

4

În primul trimestru, economia Moldovei a crescut cu 3,7%

În primul trimestru, Produsul Intern Brut al Republicii Moldova a constituit 37,609 mlrd. lei (2,238 mlrd. USD) în prețuri curente de piață, fiind în creștere, în termeni reali, cu 3,7% față de perioada similară a anului 2017. Pe seria ajustată sezonier, PIB-ul s-a majorat cu 3,6%, iar față de trimestrul IV al anului 2017, acesta s-a diminuat cu 0,8%.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la Biroul Național de Statistică, creșterea PIB-ului a fost influențată pozitiv de: comerțul cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor, transportul și depozitarea, activitățile de cazare și alimentație publică (+1,2%), cu o pondere de 20,4% la formarea PIB-ului și o creștere a valorii adăugate brute (VAB) cu 6,3%; industria extractivă, industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gazele, apa caldă și aerul condiționat, distribuția apei, salubritatea, gestionarea deșeurilor, activitățile de decontaminare (+0,8%), cu o pondere de 17,2% la formarea PIB-ului și o creștere a VAB cu 4,6%; informații și comunicații (+0,6%), cu o pondere de 6,6% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 9%.

Valoarea adăugată brută pe economie s-a majorat cu 3,6%, contribuind la formarea și creșterea PIB-ului cu 85,7% și, respectiv, 3,1%. Volumul impozitelor pe produse s-a diminuat cu 2,1% în ra-

port cu perioada similară a anului anterior.

Din punct de vedere al utilizării PIB, creșterea s-a datorat, în principal consumului final al gospodăriilor populației (+4,0%), cu o pondere de 90,9% la formarea PIB-ului și o majorare a volumului cu 4,3%; formării brute de capital fix (+0,9%), cu o pondere de 20,4% la formarea PIB-ului și o creștere a volumului cu 4,2%.

O contribuție negativă la creșterea PIB-ului a avut-o exportul net (-2,3%), consecință a contribuției mult mai accentuate la formarea PIB-ului a importurilor de bunuri și servicii (64,0%) față de cea a exporturilor de bunuri și servicii (36,9%).

BNS precizează că din acest an indicatorii sunt calculați în conformitate cu metodologia de calcul a Sistemului Conturilor Naționale a Organizației Națiunilor Unite,

versiunea 2008 și a Sistemului European de Conturi, versiunea 2010 (SCN, ONU-2008/SEC-2010).

INFOTAG precizează: În anul 2017, PIB-ul Moldovei a crescut în termeni reali cu 4,5%. Pentru 2018, Ministerul Economiei și Infrastructurii prognozează o creștere de 3,8%. Aceeași prognoză o face și Banca Mondială. FMI și BERD sunt mai puțin optimiste și consideră că PIB-ul nu va depăși 3,5%.

Curs valutar
20.06.2018

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	16.8437
EUR	1	19.4554
UAH	1	0.6370
RON	1	4.1684
RUB	1	0.2630

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

În atenția companiilor – entități de interes public!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:

022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 18 iunie 2018 a avut loc ședința Consiliului de administrație (CA) al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF).

Examinând cererile depuse, CA a acceptat reperfectarea licențelor CA „KLASSIKA ASIGURĂRI” SA și SAR „MOLDCARGO” SA eliberate pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale) prin substituirea anexelor la licențe cu includerea și excluderea adreselor de desfășurare a activității licențiate.

În context, a fost acceptată reperfectarea licenței Brokerului de Asigurare „OPTIM GARANT” SRL eliberată pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări a brokerului, prin includerea unei adrese noi de desfășurare a activității licențiate.

Dată fiind executarea dispozițiilor Hotărârii CNPF cu privire la unele măsuri pentru finalizarea procedurii de lichidare a genurilor de activitate profesională pe piața valorilor mobiliare desfășurată anterior de unii participanți profesioniști, CA a hotărât să radieze din Registrul participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare SRL „Broker-Service”, care a deținut anterior licența pentru dreptul de desfășurare a activității de brokeraj.

De asemenea, de către CA a fost aprobată hotărârea pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Examinând cererea depusă, CA a aprobat reperfectarea licenței AEI „BRD FINANȚE” eliberată pe termen nelimitat pentru desfășurarea activității de asociație de economii și împrumut, prin substituirea anexei la licență cu includerea și excluderea filialelor noi de desfășurare a activității licențiate.

Luând act de cererea prezentată, CA a hotărât să retragă licența AEI „CARACUI-HAR” eliberată pe termen nelimitat pentru desfășurarea activității de asociație de economii și împrumut de categoria A.

Deoarece monitorizarea executării Hotărârii CNPF nr. 23/17 din 21.05.2018 a depistat neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare de către unele AEI a situației financiare pentru anul 2017 și a rapoartelor specifice pentru trimestrul I 2018, CA a aprobat hotărârea referitor la prescrierea repetată asociațiilor de economii și împrumut restante să redrezeze situația în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii, în cazul ignorării prescripțiilor urmând retragerea licențelor pentru desfășurarea activității.

Boris Erusevski

Parlamentul Moldovei a adoptat în două lecturi pachetul de amendamente la legislația în vigoare privind creșterea transparenței acționarilor băncilor

Amendamentele se referă la modificarea și completarea legilor privind instituțiile financiare, societățile pe acțiuni, piața de capital, înșănătoșirea băncilor și rezoluția bancară.

După cum a subliniat viceguvernatorul Băncii Naționale, Cristina Harea, scopul principal al documentului este creșterea transparenței acționarilor băncii și detalierea tuturor etapelor și finalizarea procedurilor de anulare, reemitere și vânzare a acțiunilor bancare în cazul nerespectării cerințelor privind calitatea acționarilor. Ea a remarcat că problema se referă la modificările aduse legislației adoptate în decembrie 2017, care conținea mecanismul principal de vânzare a acțiunilor băncilor în cazul neconcordanței proprietarilor cu cerințele privind calitatea acționarilor.

Noile amendamente clarifică anumite aspecte, prevăd noi etape

pentru a asigura finalizarea acestui proces, specifică termeni de diferite etape, deoarece legislația aprobată anterior nu stipula ce se va întâmpla cu acțiunile în cazul în care nu se găsește un cumpărător, nu prevedea vânzarea de pachete mai mici etc.

Cristina Harea a accentuat că modificările adoptate prevăd utilizarea cu succes a diferitelor mecanisme de piață pentru a spori șansele de a vinde astfel de acțiuni cu amănuntul etc. „Vor fi folosite diverse metode pentru a vinde aceste acțiuni și pentru a facilita implicarea unui investitor strategic de înaltă calitate în sistemul bancar”, a subliniat Cristina Harea.

Potrivit acesteia, amendamentele la legislație prevăd clar proceduri pentru băncile mari, sistemice și mai mici, precum și procedura, condițiile și termenele de vânzare a pachetelor de acțiuni mai mult sau mai puțin semnificative.

Viceguvernatorul BNM a menționat importanța acestei legi, care este menită să aducă mai multă claritate și să asigure finalizarea, inclusiv momentul vânzării acțiunilor, pentru a încheia procesul de transparență a acționarilor băncii. Harea a subliniat că proiectul de lege este important pentru sistemul bancar din Moldova, a fost dezvoltat în cadrul programului cu Fondul Monetar Internațional, a fost discutat în mod activ cu experții naționali și cu reprezentanții FMI, CNPF, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției.

InfoMarket

Parlamentul a adoptat extinderea programului de stat ipotecar Prima Casă și a acceptat introducerea unor noi categorii de beneficiari

Astfel, la programul de stat Prima Casă vor putea aplica și persoanele care nu dețin, în proprietate exclusivă sau cu alți membri ai familiei, o locuință cu o suprafață locuibilă de peste 6 metri pătrați pentru fiecare membru al familiei.

Deputații au examinat și aprobat în prima lectură un proiect de modificare și completare a unor acte legislative în acest sens. Noile modificări prevăd, de asemenea, că proprietarii unor locuințe din localitățile rurale, ca urmare a moștenirii sau a actului de donație și care nu sunt folosite de către aceștia, la fel, să fie considerați eligibili. Excepție vor face doar cazurile deținerii cu drept de proprietate a unor locuințe din localitățile rurale din componența municipiului Chișinău.

Prin acest proiect de lege se mai propune precizarea perioadei de calculare a comisionului de garantare, și anume din prima zi de acordare a creditului beneficiarului

programului și până la achitarea integrală a creditului, iar în caz de executare a garanției de stat – până la vânzarea locuinței ipotecate.

Totodată, se va completa Codul fiscal și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 în scopul susținerii persoanelor beneficiare de compensații bănești acordate din bugetul de stat participanților la programul de stat Prima Casă. Se propune ca sumele compensației bănești acordate din bugetul de stat să constituie surse de venit neimpozabil pentru beneficiari și, respectiv, aferent acestora nu se vor calcula contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Această modificare face parte din setul de măsuri ce au drept scop susținerea și facilitarea accesului angajaților autorităților/instituțiilor bugetare la achiziția unei locuințe în cadrul programului de stat Prima Casă. Modul de acordare din bugetul de stat a compensațiilor persoanelor participante la programul de stat Prima Casă vor fi stabilite de Guvern.

Programul de stat Prima Casă a fost lansat pe 26 martie și până în prezent are peste 160 de beneficiari. Deoarece programul este realizat prin intermediul garanțiilor de stat, produsul devine mai accesibil în comparație cu alte credite imobiliare.

Informații detaliate despre programul Prima Casă pot fi găsite pe site-ul: primacasa.gov.md sau la telefonul (022)22 60 65.

InfoMarket

Acționarii băncilor care, ca urmare a acțiunilor concertate, dețin o cotă substanțială de acțiuni fără permisiunea prealabilă a BNM, vor putea solicita un astfel de consimțământ din partea Băncii Naționale

Aceasta prevede un pachet de amendamente la legislația actuală adoptată de Parlament în două lecturi simultan pentru a spori transparența acționarilor băncilor.

Astfel, s-a menționat că acționarii băncilor care, datorită acțiunilor concertate, dețin o pondere semnificativă de acțiuni, fără permisiunea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei, ale căror acțiuni concertate nu au fost detectate de către BNM și care nu au fost implicate în alte încălcări prevăzute la articolul 52 „nerespectarea cerințelor privind calitatea acționarului” și art. 140 „faptele sancționabile” din Legea cu privire la activitatea băncilor, cu excepția cazurilor de neprezentare a informației, vor avea dreptul la o perioadă de 3 luni de la intrarea în vigoare a legii adoptate să solicite acordul prealabil al BNM pentru o proprietate substanțială în bancă.

În același timp, acționarii băncii care, datorită acțiunilor concertate, dețin o cotă semnificativă de acțiuni, fără aprobarea prealabilă a Băncii Naționale, ale căror acțiuni concertate au fost constatate de către BNM, dar care nu au permis alte încălcări, cu excepția neprezentării informației, de asemenea vor avea dreptul să ceară în termen de 60 de zile de la data la care Banca Națională a constatat consecvența acțiunilor lor permisiunea prealabilă a BNM pentru o proprietate substanțială în bancă.

Parlamentul moldovean a ratificat acordul de organizare, în perioada 6-7 septembrie în țara noastră, a celei de-a treia conferințe mondiale privind turismul vinicol

Acest document a fost semnat de Guvernul Republicii Moldova cu Organizația Mondială a Turismului (UNWTO) la Madrid, la 20 aprilie. Acest eveniment vizează promovarea turismului vitivinicol, inclusiv cu participarea companiilor naționale din sectorul vitivinicol și a sferei turismului de intrare.

Organizarea Conferinței Mondiale privind turismul vinicol în Moldova va afecta pozitiv economia, va permite țării noastre să fie inclusă în destinațiile turistice de top, inclusiv pe rutele vitivinicole mondiale, va crește fluxul de turiști străini, va crea condiții pentru atragerea investițiilor străine în industrie, precum și va contribui la crearea unei imagini mai atractive a țării.

În cadrul celei de-a treia Conferințe mondiale de turism vitivinicol din Moldova vor fi organizate evenimente pentru promovarea turismului vinicol: vor fi prezentate inovațiile și realizările industriei, vor fi organizate diverse seminare, vor fi organizate excursii, se va face schimb de experiențe etc. La eveniment vor participa reprezentanți de rang înalt din țările Uniunii Europene, CSI și alte state, profesioniști în domeniu, reprezentanți ai tuturor țărilor producătoare de vin din lume.

După cum a menționat Ministerul Economiei și Infrastructurii, Moldova are un potențial bogat în dezvoltarea unui sector turistic viabil, care ar putea aduce venituri mari, oportunități de angajare, precum și alte beneficii economice și sociale. Acordul ratificat de Parlament conține două capitole referitoare la privilegiul, imunității și beneficii, precum și condițiile de organizare a Conferinței mondiale privind turismul vinicol în Moldova.

Documentul detaliază beneficiile și serviciile pe care le va furniza Guvernul moldovean, precum și serviciile oferite de UNWTO. În prezent, circa 20 de vinării ale Moldovei oferă servicii turistice vizitatorilor străini, organizează diverse evenimente culturale în fiecare an.

În Moldova, se intenționează introducerea unui sistem statistic special care să permită stabilirea relației dintre turism și alte sectoare ale economiei și evidențierea ponderii turismului în PIB

În special, legislația actuală prevede includerea unui nou concept – “Contul auxiliar al turismului”, care se referă la un sistem statistic care conține un set de tehnici și instrumente pentru determinarea relației dintre turism și alte sectoare ale economiei și determinarea ponderii turismului în PIB-ul țării.

Scopul Contului este de a asigura uniformitatea metodologiei de determinare, colectare, analiză și interpretare a datelor turistice la nivel național. Parlamentul a fost gata să susțină joi amendamentele la Legea privind organizarea și desfășurarea activităților turistice în Republica Moldova, însă deputații, la cererea reprezentanților Guvernului, au decis să nu le voteze, astfel încât Cabinetul să poată analiza mai întâi costurile necesare pentru colectarea și analiza datelor.

În același timp, s-a afirmat că Guvernul este gata să sprijine și să implementeze conceptual, dar s-a recomandat legalizarea lui mai târziu, printr-un proiect de lege separat, după o analiză mai detaliată a situației de către Guvern și clarificarea costurilor necesare.

Se preconizează colectarea și prelucrarea datelor statistice privind cheltuielile de consum turistic legate de cazare, transport, catering, servicii culturale, agrement, servicii de asigurare, produse locale, servicii ale agenților economici din domeniul turismului și ocuparea forței de muncă în domeniul turismului pentru dezvoltarea Contului, precum și toate costurile care afectează originea fluxului monetar în turism.

InfoMarket

Creșterea exporturilor. Care este măsura succesului?

Succesul este singurul lucru care are diferite unități de măsură. Câștig sau podium, dacă este vorba de sport. Tirajul arată care este popularitatea unei reviste. În economie se operează cu procente, tone, milioane sau chiar miliarde de tone, atunci când vorbim de creștere.

Exporturile de mărfuri din Republica Moldova au crescut cu 28,7 la sută, în primele patru luni ale 2018 față de perioada similară a anului precedent. Iar expertul economic Veaceslav Ioniță vorbește de o maximă istorică pentru exporturile moldovenești, 67,8 la sută din mărfurile moldovenești ajung pe piața Uniunii Europene.

„În valoare anuală, exporturile au atins cota de 2,6 miliarde USD sau cu 23 la sută mai mult decât un an în urmă. Creșterea este de 490 milioane de dolari în valoare anuală. Această creștere este aproape exclusiv asigurată de creșterea exporturilor spre Uniunea Europeană. Altfel spus, în valoare anuală, exporturile spre UE au înregistrat o creștere de 370 de milioane de dolari sau 76 la sută din totalul de creștere a exporturilor R. Moldova”, mai afirmă economistul.

Orice comparație însă este relativă? Este un succes sau nu că peste două treimi din exporturile unei țări este orientat spre o piață, fie și comună, care reunește 28 de state?

Să facem un recurs la istorie. În anul 2005 exporturile pe piața CSI depășeau cota de 50 la sută, principalul partener din Est fiind Federația Rusă. Embargoul economic impus de Federația Rusă în 2006 a schimbat posibil ireversibil fața comerțului nostru extern. Pentru prima dată la mijlocul anului 2006 exporturile spre țările UE au depășit exporturile spre CSI, constată Ioniță. Exporturile pe piața rusă au scăzut de la 347,3 milioane de dolari SUA în 2005, la 181,9 milioane de dolari SUA în 2006.

În următorii doi ani exporturile și-au revenit, după o creștere cu circa 50 la sută în anii 2007–2008. Apoi a venit criza din Vest, în 2009, care a dus la o evoluție negativă a economiilor și în est și, pe fondul dependenței exporturilor moldovenești de aceste economii, a dus la o diminuare a exporturilor atât pe axa vestică, cât și cea estică și o revenire impresionantă în 2010–2011 (doar în 2011 creșterea exporturilor, potrivit BNS, a fost de 43,48 la sută), ca în 2013 exporturile Republicii Moldova să urce la 2,42 miliarde de dolari.

După semnarea și ratificarea Acordului de Asocierie și a Acordului de Liber Schimb cu Uniunea Europeană și introducerea noilor restricții și mai dure de către Federația Rusă, precum și pe fondul „furtului miliardului”, cu efecte din cele mai dezastruoase asupra economiei, urmează doi ani de declin, per general și după patru ani, exporturile cad în 2015 sub 2 miliarde dolari SUA. Între timp, după 2015 în totalul exporturilor ponderea UE este în continuă creștere, tot mai mulți agenți economici beneficiază de condițiile oferite de Acordul de Liber Schimb, în situa-

ția în care tot mai mulți oameni de afaceri știu să beneficieze de preferințele care li se acordă.

Datele Biroului Național de Statistică arată că, în lunile ianuarie-aprilie 2018, exporturile de mărfuri autohtone s-au ridicat la 878,1 milioane de dolari, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2017 cu 28,7 la sută.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene s-au cifrat la 595 de milioane de dolari SUA, cu 38,5 la sută mai mult față de ianuarie-aprilie 2017, deținând o cotă de 67,8 la sută în total exporturi. În ianuarie-aprilie 2017, această cotă era de 63 la sută.

Țările CSI au fost prezente în exporturile Republicii Moldova cu o pondere de 16,3 la sută, deși în anul trecut aceasta era de 21 la sută.

Evident că ponderea de 67,8 la sută trebuie privită ca o realizare. Mai ales că exportatorii se duc pe acea piață unde sunt așteptați. Uneori cu eforturi foarte mari, dar și costuri pe măsură. Apare însă întrebarea: Cum rămâne cu regula de care se conduc și casele mari, diversificând astfel exporturile încât să nu depindă de o singură piață? O piață, fie ea și cu sute de milioane de consumatori, o piață prosperă, oricând poate fi zguduită de o criză, indiferent de unde vine ea, de la politic sau criza este una financiară, mai ales că în ultimii ani crizele sunt un fenomen care, se pare, a devenit tot mai frecvent. Potențialul exporturilor devine atunci limitat având în vedere dependența de evoluția economiilor din UE.

Și, atunci, ce-i de făcut? Creșterea livrărilor de produse moldovenești pe piața Uniunii Europene este ireversibilă. Mai ales după ajustările la standardele europene, dar și investițiile, deși încă modeste, în noi producții, în rețehnologizarea întreprinderilor.

Însă a neglija o piață, cum este cea din Est, fie chiar și așa cum este în prezent, dar care cu timpul se va schimba, ar fi o regretabilă greșală, pe care nu putem să ne-o permitem. Mai ales că fluxul de mărfuri pe aceste două direcții este diferit. Cele mai exportate grupe de mărfuri pe care Republica Moldova le exportă în țările Uniunii Europene sunt mașini și aparate electrice, îmbrăcăminte și accesorii, semințe și fructe oleaginoase. În țările Comunității Statelor Independente se exportă mai mult fructe comestibile și nuci, băuturi, lichide alcoolice, oțet și produse farmaceutice, arată datele Biroului Național de Statistică.

ÎN CE ȚĂRI EXPORTĂ REPUBLICA MOLDOVA

România, Italia și Germania au rămas, în primele patru luni ale anului 2018, pe podium în topul celor mai importante țări parteneri la export, având o pondere de aproximativ 45 la sută din total exporturi. Pe pozițiile următoare s-au plasat Federația Rusă, Turcia și Belarus. În top10 piețe de desfacere a mărfurilor moldovenești mai intră: Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Polonia, Ucraina, Elveția.

Analiza evoluției exporturilor pe țări în ianuarie-aprilie 2018, comparativ cu perioada similară din anul 2017, relevă majorarea exporturilor în România (+32,8%), Italia (de 1,7 ori), Germania (de 1,7 ori), Elveția (de 2,7 ori), Ucraina (de 1,6 ori), Polonia (+32,3%), Emiratele Arabe Unite (de 6,4 ori), Austria (+54,7%), Olanda (de 1,6 ori), Portugalia (de 107,6 ori), constată BNS. În același timp, s-au redus livrările în Federația Rusă (-8,6%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (-15,6%), Belarus (-11,6%), Bulgaria (-17,2%), Siria (-81,6%), Uzbekistan (-47,8%).

De-a lungul timpului s-a observat o îmbunătățire a structurii exporturilor moldovenești. În primele patru luni ale anului 2018, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, s-au marcat creșterea la exporturile de mașini și aparate electrice (de 1,6 ori), legume și fructe (+32,2%), cereale și preparate pe bază de cereale (+44,3%), semințe și fructe oleaginoase (+30,1%), îmbrăcăminte și accesorii (+24,8%), grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (de 1,9 ori), mobilă și părțile ei (+38,6%), băuturi alcoolice și nealcoolice (+30,7%), produse medicinale și farmaceutice (+50,3%), tutun brut și prelucrat (de 1,8 ori), aparate specializate pentru industriile specifice (de 1,9 ori), animale vii (de 1,9 ori).

CARE SUNT PROGNOZELE PENTRU ANII URMĂTORI?

Ministerul Economiei și Infrastructurii se așteaptă ca exporturile să se majoreze în anii 2018–2021 cu peste 9 la sută anual, până la 3,4 miliarde de dolari în anul 2021. Factorii care vor contribui la majorarea treptată a exporturilor în perioada de prognoză sunt restabilirea cererii externe, a ofertei interne la produsele agricole, creșterea calitativă a exporturilor, în special, datorită investițiilor efectuate în extinderea și reînnoirea bazei tehnologice, și, respectiv, integrarea produselor moldovenești în fluxurile internaționale.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Modern Buyer: La finele lunii martie curent, 18 companii din Moldova dețineau 472 magazine de rețea cu 29 de branduri

Datele au fost prezentate de publicația românească Modern Buyer în publicația sa „Harta Retailului Modern din Moldova”. Potrivit analizei, din anul 2017 în Moldova au fost deschise 86 de noi magazine de rețea, dintre care 37 în Chișinău. Este publicat că în 2017 compania Drăgan Group a deschis 27 de magazine noi, unele dintre ele fiind magazinele Unimarket, redenumite în Linella Express. Acestea sunt 17 noi magazine sub marca Linella Express, 9 magazine Linella și magazinul Super Linella deschise în 13 localități ale țării.

Un alt grup care a continuat să se extindă este compania Tarol DD – 14 magazine noi „Împărăția Curățeniei”, un magazin sub brandul „Bonus Market” și un magazin „Avocado”. Și această companie a deschis, de asemenea, majoritatea magazinelor în afara capitalei. Sidal Grup a deschis 7 magazine sub marca „Alina Cosmetics” (5 în Chișinău, unul în Cricova și unul în Stăuceni), precum și primul său magazin sub marca „Alina Food” (în Stăuceni), debutând pe piața cu amănuntul al produselor alimentare.

Rețeaua de magazine specializate „Casa Curată” a anunțat deschiderea a nouă noi magazine în perioada 2017–2018. S-a extins cu 5 magazine la Chișinău și unul la Ștefan-Vodă rețeaua Family Market. Compania Rogob, cel mai mare producător de produse de mezeluri, a deschis 4 magazine – două la Chișinău și câte unul la Bălți și Căușeni.

De asemenea, au fost deschise 4 magazine Zolușca (3 la Chișinău și unul la Durlăști), rețeaua ajungând la 65 puncte de vânzare. Producătorul de pește și fructe de mare „Ocean Fish” din 2017 a mers la vânzarea cu amănuntul în cooperare cu alte companii, deschizând magazine de tip shop&shop. La sfârșitul lunii martie 2018, în Chișinău activau 2 magazine Ocean Fish și unul în Orhei, iar 6 magazine shop&shop au fost deschise în parteneriat cu alte companii.

Studiul remarcă faptul că rețelele de comerț cu amănuntul Nr. 1, Fidesco, Fouchette și Slavina Market s-au extins mult mai modest. De la începutul anului 2017, fiecare rețea a deschis un magazin. Potrivit publicației „Экономическое обозрение”, care face trimitere la directorul direcției business Modern Buyer, Maria Hurduc, din toate rețelele, mai mult de o treime au reprezentat 4 retaileri – Zolușca, Casa Curată, Alina Cosmetics și Împărăția Curățeniei, dezvoltându-se mai activ decât alții. Ei dețin 155 de markete, dintre care Împărăția Curățeniei are 75 de puncte, Zolușca – 65, Casa Curată – 62, iar Alina Cosmetics are 39 de puncte de vânzare.

În 2018, acești operatori intenționează să crească cotele de piață, nu numai în segmentele lor tradiționale. Toate cele patru rețele vând bunuri nu mai mult de 40–45 milioane de lei pe lună. Cea mai mare parte a acestei cifre este concentrată în capitală. Ediția notează că în segmentul “big retail”, Moldretail Grup are cea mai solidă economie, care dezvoltă trei formate: Linella (38 de magazine), Linella Express (21 piețe) și Super Linella (6 supermarketuri). În acest an, compania a planificat lansarea a încă 18 puncte de desfacere în Chișinău și în centrele regionale ale țării (5 sunt deja deschise). Există mult mai puține magazine în lanțul de supermarketuri Nr. 1 (16 magazine), Fidesco (18 magazine) și Fouchette (17 magazine).

Potrivit lui Victor Durlășteanu, președintele Asociației patronale ProBiz, care unește operatorii-cheie din rețea (Fidesco, Linella, Fouchette, Green Hills, Velmart, Supermarket Nr. 1 și Unimarket), din cifra de afaceri totală a comerțului cu amănuntul cu produse alimentare în valoare de 685 de milioane de euro (iar asta reprezintă 23% din totalul comerțului intern), cota celor mai mari întreprinderi a fost în anul 2017 de 332 milioane de euro (48%).

Potrivit previziunilor Asociației, până în 2020, unele rețele ar putea să nu poată rezista la povara concurenței și să părăsească piața (inclusiv prin fuziuni și achiziții), dar, în general, comerțul cu amănuntul organizat va crește, sporind volumul total al vânzărilor la 1 miliard de euro (36% din totalul comerțului intern din țară).

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ
A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Ramona NICULCEA, Oxana PUI.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilia ALCĂZĂ
SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:
Boris ERUȘEVȘCHI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Economia așteaptă investitorii să aducă alți investitori

Mediul de afaceri din Republica Moldova este marcat de tendințe negative ca urmare a incertitudinilor politice și a reformelor care bat pasul pe loc. Or, un mediu favorabil pentru investitori ar atrage și alți plasatori de capital. Condițiile favorabile pentru investitori sunt făcute de către stat, iar de acțiunile autorităților depind condițiile create.

Companiile din Republica Moldova joacă un rol important în combaterea corupției, creșterea economică și îmbunătățirea climatului de afaceri. Deși, adesea, businessul este perceput ca participant la corupție, marea majoritate a întreprinderilor sunt în primul rând victimele fenomenului, au punctat participanții la conferința „Rolul businessului în îmbunătățirea guvernării și climatului de investiții”.

„O parte din oamenii de afaceri din Republica Moldova renunță la propriile afaceri și emigrează. Este o realitate foarte tristă pe care noi o aflăm. Dar cei care rămân încearcă să se consolideze și să lupte, să-și apere afacerile. Oamenii de afaceri din Republica Moldova trebuie să realizeze că, de fapt, ei au putere de decizie și ei trebuie să o utilizeze. Această putere este în efort comun. Un singur businessman nu poate să schimbe situația, nu poate să schimbe legislația sau să îmbunătățească mediul de afaceri. Dar dacă întreprinzătorii își unesc eforturile și își unesc această viziune de a îmbunătăți țara, atunci ei pot să obțină mult mai multe rezultate – prin advocacy”, a declarat Natalia Oțel-Belan, Director Regional Adjunct, Eurasia și Asia de Sud, Centrul Internațional pentru Antreprenoriat Privat (CIPE).

BIROCRATIA EXCESIVĂ, FRÂNEAZĂ DEZVOLTAREA BUSINESSULUI

Oamenii de afaceri susțin că birocrația excesivă este cea care frânează dezvoltarea businessului și care atrage corupția în administrația publică. Corupția e mai degrabă efectul. Birocrația e cauza corupției. În sondajul realizat de IDIS „Viitorul”, oamenii de afaceri afirmă că „poate nu e vorba atât de corupție, cât de birocrație”. În prezent, relația antreprenorilor cu administrația publică este caracterizată, în general, de proceduri greoaie, circulația anevoioasă a documentelor, termene lungi de rezolvare a demersurilor agenților economici.

Orice serviciu public presupune un șir de înscrișuri, documente,

certIFICATE, chitanțe, cereri-tip, împuterniciri și anexe, evident completate, semnate, avizate și ștamplate de o mulțime de oameni. Birocrația este astăzi percepută ca forma coruptă generată de administrație, care în loc să-și îndeplinească în mod corect sarcina sa de serviciu public, folosește sistemul administrativ formalist în propriul ei folos. Soluția, până la urmă, pentru înlăturarea corupției e debirocrațizarea. Or, prin reducerea birocratiei și simplificarea procedurilor pentru mediul de afaceri se va eficientiza activitatea administrației publice (din perspectiva costurilor și timpului de reacție), va crește gradul de transparență și integritate în prestarea serviciilor, contribuind totodată la creșterea gradului de satisfacție al beneficiarilor serviciilor publice.

Angela Sax, șefa reprezentanței Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în Moldova, a declarat în cadrul evenimentului că: „businessul joacă un rol important în dezvoltarea țării, iar în ultima perioadă sunt atestate progrese pentru îmbunătățirea climatului de afaceri. Vorbim aici de venirea Băncii Transilvania în Republica Moldova. Totodată, BERD este cel mai mare investitor din R. Moldova. Banca a început să activeze în țară după proclamarea independenței Republicii Moldova în 1991. De atunci, banca a susținut economia cu investiții în valoare de 1,2 miliarde de euro prin intermediul a 120 de proiecte în domeniul financiar, agricol, energetic, infrastructură și producție. În 2017, investițiile BERD în Moldova au atins un nivel record de 130 de milioane de euro”.

POLITICUL A TRAS ÎN JOS PROFESIONALISMUL FUNCȚIONARILOR

Oamenii de afaceri prezenți la eveniment au menționat că politicizarea actului de administrare și numirea pe criterii politice a dus la degradarea calității factorului uman, incompetența funcționarilor, slaba pregătire a acestora, necunoașterea

legilor. Unica soluție este de a angaja doar specialiști și de a înceta practicile de numire a persoanelor conform apartenenței politice, de partid, relații de rudenii, de afinitate. Aceasta poate fi realizată prin creșterea gradului de transparență cu privire la recrutare, promovare și exercitare a funcțiilor, precum și punerea în aplicare a unui sistem de evaluare a personalului bazat pe criterii care urmăresc competența, randamentul și conduita.

Desigur, ridicarea nivelului de competență a funcționarilor publici presupune revizuirea politicilor motivaționale în domeniul resurselor umane din administrația publică, inclusiv din perspectiva oportunităților de carieră și a salarizării orientate către performanță. Stabilirea unui sistem de salarizare care să atragă și să mențină oamenii competenți este și unul din obiectivele reformei administrației publice centrale, aflată acum în plin curs de realizare.

Totodată, Dumitru Albușea, administratorul AITA, a explicat că, deși autoritățile întreprind pași pentru ușurarea activității businessului, totuși oamenii de afaceri se confruntă cu foarte multe probleme, iar o parte dintre ei sunt necompetitivi cu businessul din străinătate. „De exemplu costurile pentru transportatorii auto sunt foarte mari. Obținerea autorizației de transport în Republica Moldova

costă peste 20 de euro, în timp ce în străinătate – 2 euro. Or, acest lucru generează exodul transportatorilor. Deși autoritățile cunosc problemele oamenilor de afaceri, soluționarea acestora se face foarte lent sau chiar deloc”.

Deși, în rezultatul amendării legislației, au fost reduse serviciile prestate contra plată businessului, acest fenomen încă persistă și afectează mediul de afaceri. Spre exemplu, astăzi constatăm că din 214 acte permise eliberate pentru practica activității de întreprinzător, incluse în nomenclatorul actelor permise (Legea nr. 160/2011), 61 de acte permise sunt eliberate contra cost, ceea ce reprezintă 28,5% din totalul acestor acte.

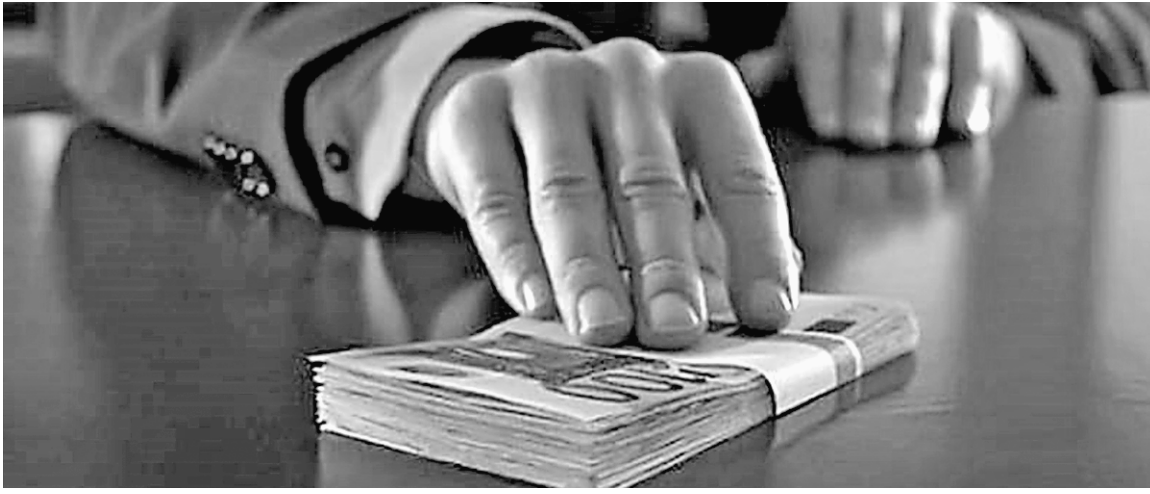
Trebuie să remarcăm că în Parlament a fost examinat proiectul de lege nr. 192/2017 privind amendarea a 84 de acte normative, fiind desfășurat un proces amplu de revizuire și optimizare a întregului spectru de licențe și acte permise pentru desfășurarea activității de întreprinzător. Potrivit autorului, ca rezultat al implementării acestui proiect de lege, numărul total de acte permise pentru inițierea, desfășurarea activității de întreprinzător, în toate domeniile de activitate (inclusiv cele aferente) pentru anul 2017 se preconizează să scadă până la aproximativ 180 de acte permise (autorizații, certificate și licențe).

Roman Chircă, directorul Institutului Economie de Piață, prezent la eveniment a precizat că businessul se simte neprotejat în fața actelor de corupție. Antreprenorii, chiar dacă activează conform legii și sunt „corecți” în raport cu sectorul public, ezită să sesizeze actele de corupție. Astfel, potrivit unui sondaj realizat de IDIS Viitorul în anul 2017, 79,3% din agenții economice nu s-au plâns pe cazurile de corupție cu care s-au confruntat. Din cei care s-au adresat pentru a le fi rezolvată cauza de corupție în 63,3% din cazuri problema nu a fost soluționată. Printre motivele principale de neadresare/nesemnalarie privind cazurile de corupție, antreprenorii au menționat: neîncrederea în organele de drept (46,7%), frica că compania va avea de suferit (35%), frica pentru integritatea fizică (12,5%).

Aceste rezultate confirmă ineficiența organelor de drept și practicile utilizate de sectorul public, prin intermediul mai multor instrumente și pârghii, de a „pedepsi” sectorul privat care încalcă „regulile de joc”. Companiile mici trebuie să se asocieze și să acționeze solidar la abuzurile birocratilor. Lupta trebuie dusă prin intermediul asociațiilor și nu de fiecare în parte. Prin asociere companiile mici devin la fel de puternice contra corupției ca și companiile mari.

Victor URSU

Moldovenii, condamnați la mită?

Ați avut vreodată senzația că suntem sortiți să dăm mită? Nu de alta, dar nu obții ceea ce-ți dorești, ești purtat din cabinet în cabinet sau nu scapi de control. Și asta cu tot cu reducerea drastică a controalelor de stat și crearea ghișeelor unice, care de aceea au și fost create pentru a elimina întâlnirea cu funcționarul sau un oarecare prestator de serviciu, care după ce ascultă cererea, îți sugerează, printre altele „dar știți că costă”.

După schimbările care au tăiat “ca în carne vie” din corupție, ne-am trezit în plină reformă, cu aceleași metehne care ruinează din interior credibilitatea chiar a unor instituții sau a unei tagme în genere.

Fiecare a doua persoană consideră că în Republica Moldova nu există nici o instituție publică care să nu fie coruptă. Iar fiecare al treilea cetățean și o treime din antreprenori consideră corupția drept o foarte gravă problemă. Acestea sunt doar câteva din concluziile Studiului de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție, efectuat de Centrul de Analize și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice CIVIS. Cercetarea a fost comandată de PNUD Moldova, în cadrul unui proiect finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei.

Este o concluzie generală. Moldovenii par a fi condamnați la mită. Și asta în pofida efortului, la prima vedere, tot mai neîndurător, de combatere a corupției și stăpîrii mitei. Realitatea din spatele cifrelor este dramatică. Autorii cercetării PNUD estimează volumul mitei la 405 milioane de lei.

„Aceasta ar însemna o valoare similară a bugetului municipiului Bălți aprobat pentru anul 2017, care este de 430 milioane lei sau o valoare de 2,28 ori mai mare decât cheltuielile destinate pentru protecția mediului pentru 2018, în valoare de 176,6 milioane lei, sau două treimi din cheltuielile prevăzute pentru apărarea națională, în valoare de 629 milioane lei”, explică Ruslan Sințov, directorul Centrului CIVIS.

E greu să crezi că plătim o mită, echivalentă cu bugetul anual al municipiului Bălți, al doilea ca mărime din Republica Moldova? Sau că banii pe care îi scoatem din buzunarul nostru și care în fine ajung în buzunarul funcționarului, a medicului, a celui care îți eliberează un act sau te verifică la hotare ajunge pentru cel puțin doi ani ca să protejezi mediul? Este vorba, probabil, de „mita de

câteva sute sau mii de lei”, dar nu de cea de milioane, pe care le plătesc doar „casele mari” sau, direct fie spus, rechinii business-ului care, de fapt, tot mai des nimeresc în plasa organelor anticorupție.

Cine sunt cei mai mari „beneficari de mită”, în opinia respondenților? Cel puțin jumătate din populație sau mediul de business declară că următoarele instituții sunt destul de sau foarte corupte: partidele politice, instituțiile medicale, Serviciul Vamal, Parlamentul, Guvernul/ministerele, poliția, instanțele de judecată, Procuratura Generală și cele teritoriale, Poliția de Frontieră. La polul opus în răspunsurile populației se situează autoritățile publice locale de nivelul unu și inspecțiile anti-incendiarie, iar în viziunea business-ului – băncile, ONG-urile, Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Evident, unii dintre cei vizați vor spune că nu este chiar așa. Dar se întâmplă ca și în cazul sărăciei, cifrele arată că avem mai puțini săraci, iar sondajele denotă că mai multă lume afirmă că este săracă. Este adevărat că, de cele mai multe ori, percepția unui fenomen și statistica sunt două lucruri diferite. Dar de la datele statistice până la indicii percepției este doar un pas foarte mic.

De câte ori plătim mită? Potrivit datelor cercetării, frecvența medie a mitei oferite reprezentanților instituțiilor publice cu care au interacționat respondenții a fost de 3,7 ori pentru populația generală și 6,1 ori în cazul agenților economici. „Cu alte cuvinte, o persoană fizică a oferit în medie mită de 3,7 ori, iar un agent economic a oferit mită de 6,1 ori la una sau mai multe entități publice în decursul unui an”, explică Ruslan Sințov. Întrebarea este: și atunci care este efectul sau randamentul ghișeelor unice create de diferite instituții?

Cât plătim? Cercetarea arată că, deși agenții economici plătesc mită mai frecvent, în buzunarul coruptului „în lege” ajung mai mulți bani de la populație. Volumul estimat al mitei (în bani și bunuri), oferite în decursul a 12 luni de la perioada realizării studiului a fost de 278 milioane lei din partea populației și 127 milioane lei din partea agenților economici. Valorile minime și maxime ale plăților neformale în formă de bani au variat între 100 lei și 500 000 lei în cazul agenților economici și între 50 lei și 8 000 lei în cazul populației generale. În cazul populației, 71% din volumul estimat al mitei raportate a revenit instituțiilor medicale, 8% instituțiilor de învățământ și alte 5% instanțelor de judecată.

Majoritatea agenților publici confirmă că în instituțiile publice se întâmplă incidente de integritate, însă acestea sunt, de regulă, sancționate. Percepția populației și a mediului de afaceri este diferită: cei mai mulți dintre ei sunt convinși că în prezent nu se întreprind suficiente măsuri pentru a descuraja implicarea agenților publici în acte de corupție, iar cazurile de sancționare sunt extrem de rare. Potrivit opiniilor a 78 la sută din populație și 68 la sută din business, aceștia sunt rar/foarte rar/niciodată sancționați de conducătorii lor pentru acte de corupție.

În acest context, lupta cu corupția în Republica Moldova este considerată a fi deloc/nu prea eficientă (82 la sută din populație și 75 la sută din business).

Chiar dacă plătesc mii de lei, agenții publici, precum și populația și mediul de afaceri preferă să nu raporteze actele de corupție, pentru că se simt neprotejați în cazul denunțării acestora. Astfel, patru din cinci respondenți nu au denunțat actele de corupție cu care s-au confruntat în ultimele 12 luni.

Respondenții au o atitudine negativă cu privire la plățile neformale și, de regulă, nu recurg la metode neoficiale de soluționare a problemelor în interacțiunea cu agenții publici (73% din populație și 76% din business).

Totuși, studiul atestă un nivel scăzut al stabilității valorilor anticorupție în rândul populației și agenților economici: doar 45% din populația generală și 61% din agenții economici consideră inacceptabile orice situații de corupție. În cazul populației, nivelul de stabilitate a valorilor anticorupție este mai mare pentru persoane în etate (53%), rezidenții regiunii Centru (54%), persoane care nu s-au confruntat cu acte de corupție (51%).

Pe de altă parte, atât populația generală, cât și agenții economici sunt conștienți că mituirea atrage după sine pedepsirea ambelor părți implicate.

În ceea ce privește încrederea în Centrul Național Anticorupție, 4 din 10 moldoveni și fiecare al doilea om de afaceri a menționat că are „destulă încredere/foarte mare încredere” și „oarecare încredere”. La fel, 99% din populație și 100% din business cunosc despre activitatea CNA. Modalitatea preferată de majoritatea respondenților (66% din populație și 65% din business) pentru a raporta actele de corupție este linia națională anticorupție.

Datele din raport au fost colectate în perioada 14 noiembrie 2017 – 1 februarie 2018. Studiul CIVIS a fost realizat în baza a trei sondaje naționale reprezentative.

Vlad BERCU

Procuratura Generală a prezentat o strategie pentru returnarea fondurilor furate de la Banca de Economii, Banca Socială și Unibank

Potrivit Procuraturii Generale, strategia este un plan de acțiune de 3 ani pentru returnarea fondurilor și activelor retrase din sistemul bancar, în cadrul căruia va continua investigația pentru a determina episoadele, companiile, persoanele și sumele pentru care dosarele penale încă nu au fost trimise în instanță; continuarea arestării proprietății în cauzele penale; bunurile persoanelor găsite vinovate în Moldova și în străinătate vor fi identificate, arestate și confiscate.

În ordinea civilă, sumele împrumuturilor acordate cu încălcarea regulilor de creditare vor fi restabilite, iar activele Băncii de Economii, Băncii Sociale și Unibank vor continua să fie vândute.

Agenția pentru restituirea bunurilor infracționale va efectua investigații paralele în țară și în străinătate (10 jurisdicții internaționale), folosind atât baze de date naționale, cât și străine, în cooperare cu instituții similare din străinătate. Cu fiecare stat în care urmează să se desfășoare investigația, vor fi semnate acorduri de cooperare. Termenul de 3 ani se stabilește pe baza acțiunilor planificate de Banca Națională, Parchetul Național Anticorupție și Agenția pentru returnarea bunurilor infracționale.

Informațiile intermediare privind implementarea strategiei vor fi raportate procurorului general la fiecare șase luni, iar rezultatele vor fi rezumate și prezentate în raportul anual privind activitățile Procuraturii Generale, care va fi prezentat Parlamentului. Strategia, precum și informațiile despre rezultatele curente ale investigației au fost publicate pe site-ul Procuraturii Generale: <http://procuratura.md/file/Strategie%20Publica.pdf>.

Au fost stabiliți beneficiarii celor mai multe mijloace sustrate din Banca de Economii, Banca Socială și Unibank

Procurorul general al Moldovei, Eduard Harunjen, directorul CNA, Bogdan Zumbreanu, și procurorul anticorupție adjunct, Adriana Bețșor, au prezentat o informație privind investigarea furtului miliardului, care a fost finalizată în proporție de 90 la sută.

Potrivit Procuraturii, în perioada 2007–2014 aceste trei bănci au fost implicate în diferite scheme de sustragere. Acestea sunt scheme de acordare a împrumuturilor nefavorabile persoanelor juridice care nu au capacitatea de rambursare a banilor și persoanelor juridice create special pentru retragerea prin împrumut, precum și utilizarea mecanismelor de creditare interbancară, inclusiv o bancă rusă.

Suma exactă a furtului bancar a fost determinată în mod incorect, dat fiind faptul că mecanismul de sustragere a fost complex, implicând multe companii rezidente și nerezidenți pentru a ascunde originea fondurilor și utilizarea acestora prin așa-numita schemă “carusel”. Cuantumul daunelor provocate statului ar fi, potrivit procurorilor, în sumă de 13,34 miliarde lei, care au fost acordate sub formă de împrumuturi urgente celor trei bănci. Această sumă va scădea cu 2,614 miliarde lei, care vor fi returnate Băncii Naționale ca urmare a lichidării Băncii de Economii, Băncii Sociale și Unibank (au fost deja restituite 0,477 miliarde lei).

În consecință, Procuratura și Agenția Națională pentru returnarea bunurilor infracționale vor trebui să returneze 10,7 miliarde de lei retrase din sistemul bancar. Beneficiarii au fost identificați pentru suma de 5,64 miliarde de lei, iar dosarele penale au fost deja trimise în instanță, pentru 4 miliarde de lei. De asemenea, se cunosc beneficiarii, însă urmărirea penală nu a fost încă finalizată. Ancheta nu a dezvăluit încă beneficiarii pentru 1,06 miliarde de lei.

Potrivit Procuraturii, două grupuri criminale sunt beneficiarii a 9,5 miliarde lei: “Grupurile Gacichevici” și “Grupul Filat, Platon și Șor”.

Grupul Gacichevici în perioada 2007–2012 a reunit 112 persoane fizice și juridice și a cauzat pagube de 3,2 miliarde de lei. Grupul Filat-Platon-Șor a funcționat în perioada 2013–2014, combinând 33 de persoane și companii, inclusiv companii off-shore, iar valoarea pagubelor cauzate de acestea este în prezent estimată la 6,5 miliarde de lei. Procuratura nu a dezvăluit lista completă a beneficiarilor identificați, referindu-se la secretul investigației.

În același timp, se știe că în 2012–2014 mai mult de 5 milioane de euro și 50,2 milioane de dolari au fost transferate în conturile deschise ale 10 nerezidenți, în mod oficial – în cadrul contractelor de achiziționare și vânzare de materiale de construcție. În total, potrivit procuraturii, în cadrul anchetei privind furtul băncilor, există aproximativ 200 de cazuri penale implicând peste 200 de persoane, atât cetățeni moldoveni, cât și străini.

InfoMarket

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 11-15 iunie 2018)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitențului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
12.06.18 13:01	MD14BIOC1006	SA "UZINA BIOCHIMICA DIN BALTI"	5,80	7000	40600,00	Vinzare Cumparare	686012	1,02	15,00
Total				7000	40600,00				
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
12.06.18 11:13	MD14LORI1007	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN FLORESTI"	6,95	20316	141196,20	Licitatie cu strigare pachet unic	177269	11,46	2,00
Total				20316	141196,20				

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 11.06.2018-15.06.2018**

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA BUCURIA	MD14BUCU1002	10	1	35	6125,00	0,00
2	SA NERUDNIC	MD14NERD2000	F/N	3	3015	7658,10	38,26
3	SA COLOANA SPECIALIZATĂ DE MONTARE NR.1	MD14CSDM1004	10	2	11299	144288,23	26,17
4	SA MOLDOVA-AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	587	780710,00	0,06
5	SA COLOANA SPECIALIZATĂ DE MONTARE NR.1	MD14CSDM1004	10	2	11299	144288,23	26,17
6	SA MOLDOVA-AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	587	780710,00	0,06
Total				10	26 822	1 863 779,56	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA CODRU-NORD	MD14CNOR1001	10	1	1670	16700,00	0,95
2	SA INTERPARES PRIM	MD14ASIP1008	1	1	1025	1025,00	0,00
3	SA CODREANCA	MD14CODR1003	10	1	209	2090,00	0,12
4	SA EFES VITANTA MOLDOVA	MD14VEST1003	25	1	3	75,00	0,00
5	SA FRANZELUȚA	MD14FRAN1004	20	1	149	2980,00	0,00
6	SA CENTRUL TEHNIC - CEADÎR-LUNGA	MD14CETH1009	20	1	228	4560,00	0,17
7	SA BASARABIA-NORD	MD14BARS1003	20	1	241	4820,00	0,03
8	SA DAAC HERMES GRUP	MD14MARS1000	1	2	924	924,00	0,00
9	SA LAFARGE CIMENT	MD14CEMT1002	30	1	45	1350,00	0,00
10	SA AUTOMOBILISTUL-NIS	MD14AURN1003	10	1	18298	182980,00	36,58
Total				11	22792	217 504,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA AUTOMOBILISTUL-NIS	MD14AURN1003	10	1	18298	182980,00	36,58
Total				1	18298	182980,00	

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA CODRU-NORD	MD14CNOR1001	10	1	30	300,00	0,02
2	SA SIDJON	MD14SIDJ1003	1	1	11550	11550,00	50,00
Total				2	11 580	11 850,00	

Tipul tranzacției: Retragerea obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA TEHNOVIN	MD14NOVI1009	10	364	16511	165110,00	1,46
Total				364	16511	165 110,00	

Tipul tranzacției: Distribuția valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor între soți în formă de valori mobiliare

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA AUTOMOBILISTUL-NIS	MD14AURN1003	10	1	18298	161205,38	36,58
Total				1	18 298	161205,38	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 20.06.2018

Cod ISIN	Denumirea emitențului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14OTIS100	Compania Internațională de Asigurări "ASITO" SA	0,00	6,80	3866669,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	239,50	3173751,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	87,89	59855,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	87,89	390245,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	156,25	29900,00
MD14AING100	C.A. "ALLIANCE INSURANCE GROUP" S.A	0,00	0,54	18764420,00
MD14MAGI100	SA "MAGISTRALA"	0,00	7,17	43689,00
MD14ASPA100	SA "ASPA"	0,00	30,49	97498,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1600,00	90,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	10,00	1400,00	0,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	98,00	1350,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	41,00	76,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	715,00	75,00	0,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14LIAC1000	Agrofirma "Cimisliia" SA	0,00	640,00	804,00
MD14GEST100	SA "GEST-CAPITAL"	0,00	1,35	90000,00
MD14ALET100	SA "ALET"	0,00	0,01	106970,00
MD14CEPU100	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	3,50	9000,00
MD14CLIT1009	S.A. "FACLIA STIINTEI"	0,00	1,00	12669,00
MD14MEZO10	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14MIOA100	SA "MIOARA"	0,00	1,00	91482,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	2635,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	30,00	100,00
MD14TERM10	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	25,00	26634,00
MD14TICO100	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	1,00	26988,00
MD14TIRP100	IM "TIREX PETROL" SA	0,00	20,00	50,00
MD14TROL100	SA "AGROPETROL"	0,00	50,00	314,00

„SANFARM-PRIM” SA

Adunarea generală anuală a acționarilor societății pe acțiuni „SANFARM-PRIM” din 25 mai 2018 a:

HOTĂRÂT:

- Se aprobă raportul anual al Consiliului societății pentru anul 2017.
- Se aprobă raportul anual al Organului executiv pentru anul 2017.
- Se ia act de rezultatele activității economico-financiare a S.A. "Sanfarm-Prim" pe anul 2017.
- Se aprobă darea de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2017 și raportul de audit pentru 2017.
- Se aprobă repartizarea profitului net obținut în anul 2017, după cum urmează:
– 50% – plata dividendelor – 847 732,00 lei;
ceea ce corespunde 847732/449233 = 1,8871 pentru 1 acțiune respectiv cota statului 99,11% – 840187,19 lei și cota celorlalți 118 acționari 0,89% – 7544,81 lei).
– 5% – fondul de rezervă – 84 773,20 lei.
– 45% – pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți – 762 958,80 lei;
- Se aprobă normativul de repartizare a beneficiului pentru anul 2018 în modul următor:
– 50% – plata dividendelor;
– 5% – fondul de rezervă.
– 45% – pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți;
- Se aprobă programul de activitate a societății și obiectivele strategice de dezvoltare pentru anul 2018.
- Se alege Consiliul societății pe termen de un an în următoarea componență:
– Anatolie Gudumac
– Maria Cara
– Marina Semeniciu
– Liliana Mamaliga
– Svetlana Susarencu
– Dumitru Grebincea
– Veronica Bogatu
- Se alege Comisia de Cenzori pe termen de patru ani în următoarea componență:
– Nițuleac Dmitrii
– Moșin Cristina
– Lebedi Viorica;
Se alege Stașco Tatiana în calitate de membru de rezervă.
- Se stabilește salariu lunar în mărime de 2610 (două mii șase sute zece) lei pentru membrii Consiliului, conform Legii nr. 1432-XIV din 28.02.2000 și altor acte normative în vigoare.
- Se stabilește remunerarea membrilor Comisiei de Cenzori, în mărime de 2610 (două mii șase sute zece) lei care va fi achitată la momentul efectuării raportului pentru anul 2018.
- Se confirmă compania de audit Auditorul ÎM "First Audit International" SA pentru efectuarea auditului pe anul 2018 și se stabilește cuantum plății pentru serviciile prestate în valoare de în mărime de 45 000 lei, inclusiv TVA.

**Președintele adunării Andrei
Cucoș
Secretarul adunării Svetlana
Susarencu**

Акционерное общество «MEGA PRIM»

сообщает, что повторное годовое общее собрание акционеров Общества, состоявшееся 12 июня 2018 года, приняло решение о **выплате дивидендов из чистой прибыли, полученной Обществом в 2017 году, в размере 0,03 лея на одну простую именную акцию, размещенную Обществом.**

Дата, на которую составлен список акционеров, имеющих право на получение дивидендов – 12 июня 2018 года; начало выплаты – не позднее 12 августа 2018 года, окончание выплаты – по истечении трех лет со дня начала выплаты дивидендов; формы выплаты: юридическим лицам – перечислением денежных средств на банковский счет; физическим лицам – наличными денежными средствами по юридическому адресу Общества или перечислением денежных средств на банковский счет, указанный в лицевом счете акционера Общества.

Acționarilor «ORBITA-9» SA

S.A. Orbita-9 Va anunța ca va fi Adunarea Generala a acționarilor, care va avea loc pe data de 20 iulie 2018 la ora 10.00 pe adresa: str. Ion Pelivan 28. Inceputul inregistrării 9.30.

Materialele ordinii de zi a adunării generale vor fi disponibile acționarilor pentru cunoștință începând cu 28 iunie 2018 (luni – vineri) între orele 14.00 -16.00 pe adresa Orbita-9 S.A. – Republica Moldova, MD-2051, mun. Chișinău, str. Ion Pelivan, 28.

Tel. 022-595020.

S.A. «Drumuri-Rișcani»

La 25.05.2017 în oficiul S.A. «Drumuri-Rișcani», or. Rișcani, str. Independenței 3, a avut loc Adunarea generală anuală a acționarilor, la care au fost prezenți acționarii ce dețin 98,99% din acțiunile cu drept de vot. La adunare s-a discutat ordinea de zi și prin vot unanim

S-A LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. A aproba dării de seamă a organelor de conducere ale S.A. «Drumuri-Rișcani» (Consiliului, Organului executiv, Comisiei de cenzori) pentru anul 2017.
2. A aproba direcțiilor prioritate de activitate pe anul 2018 a societății.
3. A aproba raportul financiar anual al S.A. «Drumuri-Rișcani» pentru anul 2017 și a lua act de concluziile companiei de audit SRL «Audit-Data»;
4. A îndrepta profitul net obținut de societate în anul 2017 în suma de 132625 lei, în proporție de 100% la acoperirea pierderilor S.A. «Drumuri-Rișcani» din anii precedenți. Aproba normativele de repartizare a profitului net pentru anul 2018 în modul următor: 50%-pentru achitarea dividendelor; 40%-fondul de dezvoltare; 5% – fondul de rezervă; 5% – plata recompenselor către membrii Consiliului societății și ai comisiei de cenzori și alte cheltuieli;
5. A confirma societatea de audit SRL «Audit-Data», pentru efectuarea auditului situațiilor financiare anuale ale S.A. «Drumuri-Rișcani» pe anul 2018;
6. A stabili cuantumul remunerării muncii membrilor Consiliului societății, Comisiei de cenzori și a reprezentantului Statului;
7. A confirma alegerea Consiliului societății a S.A. «Drumuri-Rișcani» în următoarea componență: Andrei Ciornii, Victor Cociug, Alina Boțoc, Andrei Slanina, Liudmila Popa, Mariana Ceban (în rezervă)
8. A confirma alegerea Comisiei de cenzori a S.A. «Drumuri-Rișcani» în următoarea componență: Anastasia Palețchi, Natalia Vrabii, Nelli Ermurachi; Corina Alexa (în rezervă)
9. A împuternici Comisia de cenzori să autentifice semnăturile Președintelui și secretarului Adunării generale.

CAPITAL Market

Împreună în lumea finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

К сведению акционеров АО «ТОМАИ-VINEX»

25 мая 2018 года состоялось очередное годовое общее собрание акционеров АО «ТОМАИ-VINEX», на котором были приняты следующие решения:

1. Утвердить отчет Совета Общества АО «Томай-Vinex» за 2017 год и признать его работу за этот период удовлетворительной.
  2. Принять к сведению и утвердить отчет ревизионной комиссии АО «Томай-Vinex» об итогах финансово-хозяйственной деятельности АО «Томай-Vinex» за 2017 год.
  3. Принять к сведению отчет о результатах аудиторской проверки АО «Томай-Vinex» и заключение по балансу АО «Томай-Vinex» за 2017 год.
  4. Прибыль Акционерного Общества «Томай-Vinex» за 2017 год в общей сумме 3 647 108,62 лей, из которой: 3 818 179,73 лей – чистая прибыль АО «Томай-Vinex» за 2017 год и 171 071,11 лей – убытки АО «Томай-Vinex», образовавшиеся вследствие корректировок результатов экспортных операций в предыдущий период его коммерческой деятельности (2014- 2016 годы), оставить нераспределенной на основании п. б) ч. (5) ст. 48 Закона РМ «Об акционерных обществах» для обеспечения кредитных и других финансовых обязательств АО «Томай-Vinex».
  5. Утвердить протокол счетной комиссии (приложение №2 к протоколу очередного годового общего собрания акционеров АО «Томай-Vinex» за №ОСА-TV/2018 от 25.05.2018 года), согласно которому Совет Общества был сформирован в следующем составе: Сибов Константин Дмитриевич; Топчу Виктор Петрович; Яблочкин Виталий Васильевич; Григорьев Виктор Пантелеевич; Арабаджи Георгий Дмитриевич; Не оплачивать деятельность членов Совета общества в связи с неустойчивыми экономическими условиями в обществе.
  6. Утвердить в АО «Томай-Vinex» в качестве аудитора независимую аудиторскую компанию «Audit-Real» S.R.L., руководителем которой является Плагинта Ирина Николаевна. Предоставить Совету Общества полномочия на установление размера оплаты услуг аудитора (ОО «Audit-Real»).
  7. Заверить протокол общего собрания акционеров подписями членов ревизионной комиссии общества.
- Председатель собрания Яблочкин В. В.**

“BANCA DE ECONOMII” S.A.

în proces de lichidare

/IDNO-1003600002549/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitației “cu strigare” de vânzare ca pachet unic, în perioada de expunere 09.07.2018 – 20.07.2018, a valorilor mobiliare SA “MOL-DASIG” (IDNO-1002600053315), cantitate acțiuni – 61 200 unități, preț per acțiune – 443,54 lei, valoarea totală – 27 144 648.00 lei.

Valorile mobiliare se vînd în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și efectuarea tranzacțiilor cu pachetele unice de valori mobiliare pe piața reglementată a Bursei de Valori a Moldovei. Informații suplimentare, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul “BANCA DE ECONOMII” S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, str. Columna 115 (tel.: 218-071) și la SVM „Iuventus – DS” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710 (tel.: 27 00 35).

Pentru informația acționarilor “Vita Nova” S.A.

Conform hotărîrii Consiliului executive S.A. “Vita Nova” pe data de 16.06.2018 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor. La adunare au fost înregistrați și au participat – 10 acționari, ce dețin 110206 acțiuni (72,88%) din totalul de 151213 acțiuni cu drept de vot.

LA ADUNAREA ACȚIONARILOR AU FOST APROBATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. S-a aprobat darea de seamă a organului executiv pe anul 2017.
2. S-a aprobat darea de seamă financiară pentru anul 2017 și bilanțul întreprinderii.
3. S-a aprobat raportul comisiei de cenzori.
4. S-a aprobat hotărîrea de lichidare a S.A. „Vita Nova”.
5. Au fost aleși membrii comisiei de lichidare a S.A. „Vita Nova” în componență: Movilă Anatolie, Mihailov Mihail, Scutaru Ghena-die, Coșulean Nicolae, Laiu Natalia. Membrul de rezervă – Corsan Nadejda.
6. S-a aprobat, că semnăturile președintelui și secretarului adunării acționarilor să fie autentificate cu ștampila S.A. „Vita Nova” și semnată de Coșulean N.

“VINĂRIA VOLINTIRI” S.A.

сообщает о решениях, принятых очередным годовым общим собранием акционеров, состоявшимся 02.06.2018 года по адресу: мун. Кишинэу, ул. Щусева, 53. Для участия в собрании зарегистрировались владельцы 271380 голосующих акций общества, что составляет 93,7% от их общего числа.

ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ ЕДИНОГЛАСНО ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

- утверждены отчет исполнительного органа о результатах деятельности общества за 2017 год,
- годовой отчет совета общества, годовой финансовый отчет общества и годовой отчет ревизионной комиссии;
- 5% прибыли 2017 года решено направить в резервный фонд, 95% – на развитие производства;
- утверждены нормативы распределения прибыли на 2018 год: 5% – в резервный фонд, 95% – на развитие производства;
- утверждена аудиторская организация «Super-Audit», и установлен размер оплаты её услуг.
- Кумулятивным голосованием избран совет общества в составе: Никорич Леонид (председатель), Година Ион, Гыштемилте Ион, Никорич Ирина, Пыслару Сергей.
- Решено дополнить список основных видов деятельности общества двумя новыми и утвердить соответствующие дополнения в устав.

SA “CONSAT” or. Calarasi

Adunarea Generala anuală a acționarilor a avut loc pe data de 05 iunie 2018 la ora 10-00 pe adresa: or. Calarasi, str. Constructorilor 10. La Adunare au participat 113234 acțiuni cu drept de vot din numărul total de 140895, ce reprezintă 80,36%.

ADUNAREA A HOTARIT:

1. De intarit Darea de seama privind activitatea financiar-economica a Societatii pe anul 2017, de aprobat bilantul.
2. De intarit Darea de seama a Comisiei de Cenzori.
3. De intarit Darea de seama a Consiliului Societatii.
4. De intarit alegerea membrilor Consiliului Societatii si a Presedintelui Consiliului.
5. De intarit alegerea membrilor Comisiei de Cenzori.
6. De intarit alegerea membrilor a Organului Executiv.

Pe toate punctele din ordinea de zi sa votat pro-unanim.

К сведению акционеров АО «АТБ-23»

I. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ:

1. Societatea pe acțiuni “BAZA DE TRANSPORT AUTO №23” S.A. “BTA-23”
2. РМ, г. Таракия, ул. Вокзальная, 51. Тел.: 029425765
3. Сертификаторегистрации№15300380-6 от 29.10.1994 г, IDNO 1003610001989
4. H4939 – Деятельность прочего сухопутного пассажирского транспорта.
5. Код ISIN – MD14BZST1002.

II.

5. Дата принятия решения о созыве собрания -03.04.2017,24.05.2017 – дата созыва очередного годового собрания.
6. 24.05.2017 года состоялось очередное годовое собрание АО «АТБ-23». Присутствовало 53,1% акционеров.

РЕШЕНИЯ: На общем собрании акционеров было рассмотрено и принято решение об утверждении: отчета Совета общества о результатах деятельности за 2017 год, отчета ревизионной комиссии за 2017 год, финансового отчета за 2017 год.

III. Протокол общего собрания подписан председателем собрания Пометко С. Д., секретарем Пометко З. Н., председателем ревизионной комиссии Пометко О. Д.

Stimate acționar

„MUGUREL VERDE” SA

Organul Executiv „Mugurel Verde” SA, or. Cahul, str. C. Negrizzi 127/1, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor „Mugurel Verde” SA cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 20 iulie anul 2018 pe adresa: or. Cahul, str. F. Seliviorstov 9J, sala de ședințe, et. IV. Începutul înregistrării la ora – 9-30. Începutul adunării la ora – 10-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea dării de seamă a Organului executiv pe perioada anilor 2013 – 2017.
2. Realegerea comisiei de cenzori al SA „Mugurel Verde”.
3. Excluderea valorilor imobiliare a SA „Mugurel Verde” din baza de date a pieței MTF.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită de către registratorul independent SA Grupa Financiară la data de 01 iunie 2018.

Cu materialele referitoare la ordinea de zi se poate face cunoștință de la data de 10 iulie 2018 de la ora 10-00 pînă la ora 12-00, pe adresa: or. Cahul, str. F. Seliviorstov 9J.

Pentru înregistrare acționarii urmează să prezinte bulletin de identitate, iar reprezentantul – și procura (cu drept de vot), autentificată conform legislației.

Informații la telefon: (299)3 – 25 – 92.

Raportului anual al entității de interes public S.A. «Tehnovin»,

intocmit în conformitate cu art. 120 și art. 121 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012, Secțiunea 2 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului

I. Date generale privind entitatea de interes public.

1. Perioada de gestiune raportată anul 2017
2. Denumirea completă și prescurtată a entității de interes public: Societate pe acțiuni «Tehnovin», S.A. «Tehnovin».
3. Entitatea de interes public reprezintă:
  - un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.
4. Sediul, nr. de telefon, fax, pagina web, e-mail al entității de interes public: mun. Chișinău, str.-la Studenților 2/4, tel. (022)66-77-49, fax. (022)31-33-33.
5. Numărul și data înregistrării de stat a entității de interes public la Camera Înregistrării de Stat – Numărul de înregistrare (IDNO) 1003600067698 – Data înregistrării 29.01.1993
6. Activitatea principală (conform CAEM) D29531
7. Capitalul social al entității de interes public la data raportării, lei 11282270
8. Informația privind numărul acționarilor entității de interes public la data raportării 455
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi.
  1. "Ramin-Lux" S.R.L. – 88,13%;
  2. S.C. "Alexer Service" S.R.L. – 6,44%10. Informația privind societatea de registru:
    - Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului: Compania «Registru» Societatea pe acțiuni MD-2012, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 14, conducătorul O. Domentii, tel. (022)27-11-77, Licența seria CNPF nr. 0002 din 14.01.2015, valabilă pînă la 14.01.2020. Contract nr. R-101/208 din 01.10.2015.
11. Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de entitatea de interes public: Acțiuni ordinare nominative codul ISIN – MD14NOV11009, numărul valorilor mobiliare – 1128227, valoarea nominală – 10.00 lei.
12. Persoanele cu funcții de răspundere ale entității (membrii consiliului, membrii organului executiv, membrii comisiei de cenzori, alte persoane cu funcții de răspundere).

Membrii Consiliului:

  1. Talavira Alina, IDNP 0972712423401 – Peședinte;
  2. Obrijanu Vitalie IDNP 0970810026690 – Secretarul;
  3. Vilcu Maria IDNP 0951508899660 – Membru;
  4. Vasilache Viorel IDNP 0971107421325 – Membru;
  5. Galaev Mukhmad, IDNP 0991302457138 – Membru.

Organul executiv: – administratorul Vilcu Alexandru.

Membrii Comisiei de cenzori:

  1. Mocanu Mihail, IDNP 0961408965707;
  2. Talavira Svetlana, IDNP 0970208027270;
  3. Remeneac Natalia, IDNP 0982606387946.

Alte persoane cu funcții de răspundere:

  - contabil-șef Vilcu Alexandru, IDNP 095059895064;
  - S.R.L. «Excontaudit», C.F. 1002600021064, director Raisa Casap;
13. Persoane care acționează în mod concertat în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012

Soții, rudele și afinii pînă la gradul II inclusiv.

Obrijanu Irina, Obrijanu Vlad, Obrijanu Bogdan, Obrijanu Zinaida, Obrijanu Vasiliu, Ghiduleanu Cristina, Ghiduleanu Diana, Ghiduleanu Andrei, Vilcu Raisa, Talavira Maxim, Talavira Maria, Talavira Mihail, Medvedi Grigorii, Medvedi Lilia, Vilcu Elena, Vilcu Elizaveta, Vilcu Ecaterina, Vasilache Gheorghe, Vasilache Elena, Galaeva Dzhanelita, Galaev Alim, Galaev Deni.
14. Persoana care deține control, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 (dacă nu au fost menționate în pct. 13). Nu sunt.
15. Persoana care are legături strînse cu entitatea de interes public, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 (dacă nu au fost menționate în pct. 13). Nu sunt.
- 16*. Demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității de interes public în perioada raportată și persoanele concertate ale acestora (control, legături strînse cu entitatea de interes public, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012). Nu au avut loc demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității.
17. Statutul entității de interes public /modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat). Statutul Societății pe Acțiuni „Tehnovin” (în redacție nouă) este înregistrat la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale al Republicii Moldova din 13.01.2009. – nu au avut loc modificări.
18. Informația privind publicarea raportului anual/semestrial al entității de interes public (organul de presă prevăzut în statutul entității). Raportul anual S.A. «Tehnovin» pentru anul 2017 este publicat la: <https://emitent-msi.market.md> tehnovin.md (web-sait oficial al societății). Ziarul «Capital Market».

II. Situațiile financiare anuale, în componența stabilită de prevederile legale (prezentate Biroului Național de Statistică).

Nr. cpt.	ACTIV	Cod rd.	Sold la	
			Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
1.	Active imobilizate			
	Imobilizări necorporale	010	1.238	668
	Imobilizări corporale în curs de execuție	020	572.461	572.461
	Terenuri	030	942.049	942.049
	Mijloace fixe	040	12.964.031	12.186.669
	Resurse minerale	050		
	Active biologice imobilizate	060		
	Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	070	123.194	123.194
	Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	080		
	Investiții imobiliare	090		
	Creanțe pe termen lung	100		
	Avansuri acordate pe termen lung	110		
	Alte active imobilizate	120		911.205
	Total active imobilizate	130		
	(rd. 010 + rd. 020 + rd. 030 + rd. 040 + rd. 050 + rd. 060 + rd. 070 + rd. 080 + rd. 090 + rd. 100 + rd. 110 +			

	rd. 120)		14.602.973	14.736.246
2.	Active circulante			
	Materiale	140	610.601	936.087
	Active biologice circulante	150		
	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	160	37.638	19.859
	Producția în curs de execuție și produse	170	626.208	339.884
	Mărfuri	180	818.984	645.799
	Creanțe comerciale	190	5.581.693	4.264.049
	Creanțe ale părților afiliate	200		
	Avansuri acordate curente	210	139.375	88.335
	Creanțe ale bugetului	220	178.747	60.326
	Creanțe ale personalului	230		
	Alte creanțe curente	240		1.432.309
	Numerar în casierie și la conturi curente	250	2.914	7.286
	Alte elemente de numerar	260		
	Investiții financiare curente în părți neafiliate	270	597.028	292.258
	Investiții financiare curente în părți afiliate	280		
	Alte active circulante	290	96.843	1.589.422
	Total active circulante	300		
	(rd. 140 + rd. 150 + rd. 160 + rd. 170 + rd. 180 + rd. 190 + rd. 200 + rd. 210 + rd. 220 + rd. 230 + rd. 240 + rd. 250 + rd. 260 + rd. 270 + rd. 280 + rd. 290)		8.690.031	9.675.614
	Total active (rd. 130 + rd. 300)	310	23.293.004	24.411.860

Nr. cpt.	PASIV	Cod rd.	Sold la	
			Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
3.	Capital propriu			
	Capital social și suplimentar	320	11.282.270	11.282.270
	Rezerve	330	8.205.037	8.205.037
	Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	340	X	2.412.039
	Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	350		
			-4.515.925	-4.515.925
	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	360	X	80.481
	Profit utilizat al perioadei de gestiune	370	X	
	Alte elemente de capital propriu	380		
	Total capital propriu	390		
	(rd. 320 + rd. 330 + rd. 340 + rd. 350 + rd. 360 – rd. 370 + rd. 380)		14.971.382	17.463.902
4.	Datorii pe termen lung			
	Credite bancare pe termen lung	400		
	Împrumuturi pe termen lung	410		
	Datorii pe termen lung privind leasingul financiar	420	880.532	615.690
	Alte datorii pe termen lung	430		
	Total datorii pe termen lung (rd. 400 + rd. 410 + rd. 420 + rd. 430)	440	880.532	615.690
5.	Datorii curente			
	Credite bancare pe termen scurt	450		
	Împrumuturi pe termen scurt	460	5.234.207	5.234.208
	Datorii comerciale	470	1.838.855	730.934
	Datorii față de părțile afiliate	480		
	Avansuri primite curente	490	8.766	8.766
	Datorii față de personal	500	359.262	276.134
	Datorii privind asigurările sociale și medicale	510		
	Datorii față de buget	520		51.082
	Venituri anticipate curente	530		
	Datorii față de proprietari	540		
	Finanțări și încasări cu destinație specială curente	550		
	Provizioane curente	560		
	Alte datorii curente	570		31.144
	Total datorii curente	580		
	(rd. 450 + rd. 460 + rd. 470 + rd. 480 + rd. 490 + rd. 500 + rd. 510 + rd. 520 + rd. 530 + rd. 540 + rd. 550 + rd. 560 + rd. 570)		7.441.090	6.332.268
	Total pasive (rd. 390 + rd. 440 + rd. 580)	590	23.293.004	24.411.860

SITUAȚIA DE PROFIT ȘI PIERDERE de la 01.01.2017 pînă la 31.12.2017

Indicatori	Cod rd.	Perioada de gestiune	
		precedentă	curentă
Venituri din vânzări	010	1.379.864	1.814.183
Costul vânzărilor	020	101.422	127.707
Profit brut (pierdere brută) (rd. 010 – rd. 020)	030	1.278.442	1.686.476
Alte venituri din activitatea operațională	040	666.658	600.760
Cheltuieli de distribuție	050	24.578	750
Cheltuieli administrative	060	5.510.787	1.921.115
Alte cheltuieli din activitatea operațională	070	907.199	297.085
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) (rd. 030 + rd. 040 – rd. 050 – rd. 060 – rd. 070)	080	-4.497.464	68.286
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	090	363.835	12.195
Profit (pierdere) pînă la impozitare (rd. 080 + rd. 090)	100	-4.133.629	80.481
Cheltuieli privind impozitul pe venit	110		
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune (rd. 100 – rd. 110)	120	-4.133.629	80.481

III. Societatea de audit:

Denumirea completă a societății de audit, sediul și numărul de telefon al societății de audit, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului de audit, seria, numărul și data eliberării licenței pentru desfășurarea activității de audit.

Firma de audit «Excontaudit» S.R.L., MD-2012, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 47/2, ap. 153, conducător – Casap Raisa. Tel. (022)92-38-96, Contract nr. 1/a din 29.05.2018, Licența seria A MMII 053884 din 12.01.2012, prelingită pînă la 11.06.2022.

IV. Raportul auditorului (după caz), cu indicarea datei întocmirii raportului auditorului/raportului de revizuire.

Raportul auditorului independent a fost întocmit firmei de audit «Excontaudit» S.R.L. asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2017 la atenția acționarilor SA «Tehnovin» și este prezentat la Comisia Națională a pieței financiare.

V. Raportul conducerii (raportul intermediar al conducerii în cazul raportului semestrial), conform pct. 16 subpct. 3) și pct. 20 subpct. 3) din Regulament.

a) evenimentele importante care au avut loc pe parcursul semestrului și impactul acestora asupra situației economico-financiare a entității de interes public și a entităților pe care le controlează, precum și o descriere a principalelor riscuri pentru următorul semestru:

În perioada de raportare, pe data de 22 mai 2017 a avut loc Adunarea Generală ordinară anuală a acționarilor. Poziția financiară a companiei SA «Tehnovin» este stabilă, iar performanțele financiare – pozitive, înregistrînd o evoluție calitativă a indicatorilor normativi de activitate. Valoarea activelor nete, mărirea rezervelor tehnice, marja de solvabilitate și coeficientul de lichiditate corespund cerințelor legislației și actelor normative în vigoare. Activitatea companiei este desfășurată în corespundere cu Statutul societății, legislație în vigoare și hotărârile adunărilor generale a acționarilor.

b) descrierea politicii entității de interes public cu privire la dividende. Indicarea cuantumului dividendelor anunțate/plătite/neachitate în ultimii 3 ani:

Adunarea Generală a acționarilor în ultimii 3 ani a adoptat următoarele decizii privind plata dividendelor:

Perioada	anul 2015	anul 2016	anul 2017
Dividendele anunțate	-	-	-
Dividendele plătite	-	-	-
Dividendele neachitate	-	-	-

c) descrierea oricăror activități ale entității de interes public de achiziționare/înstrăinare a propriilor acțiuni sau de convertire, fracționare sau consolidare a valorilor mobiliare din emisiunile anterioare: nu a avut loc.

d) informații privind tranzacțiile importante cu acțiunile entității de interes public (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public):

În perioadă de 17.03.2017 – 24.05.2017, S.C. «Alexei Service» S.R.L. a cumpărat 70 566 acțiuni, ce constituie 6,24%.

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public, conform pct. 16 subpct. 4) și pct. 20 subpct. 4) din Regulament.

Prin aplicarea semnăturilor la prezentul Raport anual, membru Consiliului Talavira Alina, Administratorul Vilcu Alexandru și contabilul-șef Tabacari Svetlana, administrator SRL «Global Consul&LLC», confirm că, din punctul lor de vedere, situațiile financiare anuale sunt întocmite conform legislației în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale entității, precum și confirm că, din punctul lor de vedere, raportul intermediar al conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității entității.

VII. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea entității de interes public și/sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 și Legea nr. 171 din 11 iulie 2012.

Denumirea evenimentului	Organul de conducere care a aprobat decizia respectivă	Data și sursa publicării
Convocarea adunării generale ordinare anuale din 22.05.2017	Președintele Consiliului Talavira Alina, Secretariatul Consiliului Obrijanu Vitalie, Membrii Consiliului: Vilcu Maria, Galaev Mukhmad, Vasilache Viorel.	Capital-Market 03.05.2017 situ-ul www.tehnovin.md
Rezultatele adunării generale ordinare anuale din 22.05.2017	Adunarea generală ordinară anuală din 22.05.2017	Capital-Market 31.05.2017 situ-ul www.tehnovin.md

În cadrul Adunării generale cu votul unanimității al acționarilor prezenți, au fost adoptate următoarele hotărâri:

1. A aproba darea de seamă a Consiliului al SA «Tehnovin» privind rezultatele activității Societății în anul 2016 și direcțiile de bază ale dezvoltării pentru anul 2017.
2. A aproba darea de seamă financiară anuale a Societății pentru anul 2016.
3. A aproba actul de control al organizației de audit „Excontaudit” S.R.L., pentru anul 2016.
4. A aproba darea de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2016.
5. A desemna organizația de audit „Excontaudit” S.R.L., în vederea efectuării controlului exercițiului economico-financiar al Societății pentru anul 2017.

VIII. Informații privind tranzacțiile importante (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public) efectuate cu acțiunile entității de interes public.

Data tranzacției	Tipul tranzacției	Acționarul care a transmis o cotă mai mare de 5%	Acționarul care a obținut o cotă mai mare de 5%	Cota acțiunilor în numărul total al acțiunilor emise
17.03.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. «Alexer Service» SRL	0,44%
21.03.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. «Alexer Service» SRL	0,26%
28.03.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. «Alexer Service» SRL	0,26%
04.05.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. «Alexer Service» SRL	0,44%
24.05.2017	vînzare/cumpărare	Sarmetal Prim SRL	S.C. «Alexer Service» SRL	4,84%

IX. Semnături

Membrul Consiliului S.A. «Tehnovin»,

Administratorul S.A. «Tehnovin»,

Contabil-șef S.A. «Tehnovin»,

SRL «Global Consul&LLC» în persoana administratorului

Talavira Alina

Vilcu Alexandru

Tabacari Svetlana

In atentaia acționarilor «La Rascruce» SA

Va aducem la cunoștință ca la 06.06.2018 a avut loc adunarea generală a acționarilor societății care s-a desfășurat cu prezența acționarilor, cvorumul fiind 95,58%

CONFORM ORDINEI DE ZI AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE DECIZII:

1. Aprobarea dării de seama economic-financiare pentru anul 2017
2. Examinarea și aprobarea dării de seama anuale a Comisiei de cenzori 2017
3. Confirmarea organului de audit pentru 2018
4. Modificări și completări la statutul societății după necesitate
5. Repartizarea veniturii pentru anul 2017 și normativele pentru anul 2018

Organul executiv al Societății

Societate pe acțiuni „Tehnovin”

Informația privind evenimentele și acțiunile care influențează sau pot influența activitatea emitentului de valori mobiliare sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia în conformitate cu art. 123 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 și Secțiunea 5 din Capitolul II, pct. 36-37 din Capitolul III al prezentului Regulament

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare

1. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare Societate pe acțiuni „Tehnovin”, S.A. „Tehnovin”.
2. Emitentul de valori mobiliare reprezintă:
– un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată,
3. Sediul, nr. de telefon, fax, pagina web, e-mail al emitentului de valori mobiliare: mun. Chișinău, str-la Stedenților 2/4, tel. (022)66-77-49, fax (022)31-33-33, (069)77-11-88.
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat Numărul de înregistrare (IDNO) 1003600067698
Data înregistrării 29.01.1993
5. Activitatea principală (conform CAEM) D29531
6. Informația privind societatea de registru/societatea de audit a emitentului de valori mobiliare:
– Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului
Societatea de Registru Compania «Registru» S.A., MD-2012, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 14, conducătorul O. Domentii, tel. (022)27-11-77, Licența seria CNPF nr. 0002 din 14.01.2015, valabilă pînă la 14.01.2020. Contract nr. R-101/208 din 01.10.2015.
7. Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de emitentul de valori mobiliare Acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, codul ISIN – MD14NOV1009, numărul valorilor mobiliare – 1128227, valoarea nominală – 10.00 lei/unitate.
8. Informația referitor la publicarea informației privind evenimentele și acțiunile care influențează sau pot influența activitatea emitentului sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia (organul de presă prevăzut în statutul emitentului).
Ziarul „Capital Market”.

II. Evenimente care influențează sau pot influența activitatea emitentului de valori mobiliare sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia

La data de 22 mai 2017 a avut loc Adunarea Generală Ordinară anuală a acționarilor S.A. «Tehnovin», cu prezența acționarilor, convocată prin decizia Consiliului Societății.

1. Orice modificare a drepturilor valorilor mobiliare, precum și a instrumentelor derivate care oferă drepturi asupra valorilor mobiliare (pct. 29 subpct. 1) din Regulament). *Nu au avut loc.*
2. Noile emisiuni de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 2) din Regulament). *Nu au avut loc.*
3. Plata dividendelor/dobînzilor aferente valorilor mobiliare emise de emitentul de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 3) din Regulament): *Nu au avut loc.*
4. Convertirea, fracționarea sau consolidarea valorilor mobiliare din emisiunile anterioare (pct. 29 subpct. 4) din Regulament). *Nu au avut loc.*
5. Convocarea adunării generale a acționarilor sau decizia consiliului privind refuzul de a convoca adunarea generală a acționarilor cu indicarea motivelor neconvocării (pct. 29 subpct. 5) din Regulament):
La data de 22 mai 2017 a avut loc Adunarea Generală Ordinară anuală a acționarilor S.A. «Tehnovin», cu prezența acționarilor, convocată prin decizia Consiliului Societății din 25.04.2017.
6. Deciziile aprobate de organele de conducere ale emitentului de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 6) din Regulament):
În cadrul Adunării generale la data de 22 mai 2017, cu votul unanimității al acționarilor prezenți, au fost adoptate următoarele hotărâri:
1. A aproba darea de seamă a Consiliului al SA „Tehnovin” privind rezultatele activității Societății în anul 2016 și direcțiile de bază ale dezvoltării pentru anul 2017.
2. A aproba darea de seamă financiară anuale a Societății pentru anul 2016.
3. A aproba actul de control al organizației de audit „Excontaudit” S.R.L., pentru anul 2016.
4. A aproba darea de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2016.
5. A desemna organizația de audit „Excontaudit” S.R.L., în vederea efectuării controlului exercițiului economico-financiar al Societății pentru anul 2017.
7. Schimbări în organele de conducere ale emitentului de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 7) din Regulament): *Nu au avut loc.*
8. Modificarea (substituirea) societății de audit/societății de registru a emitentului de valori mobiliare, precum și cauzele care au generat modificarea respectivă (pct. 29 subpct. 8) din Regulament): *Nu au avut loc.*
9. Litigiile în care este implicat emitentul de valori mobiliare și care prin soluționare ar putea avea un impact negativ asupra acesteia (pct. 29 subpct. 9) din Regulament): *Nu au avut loc.*
10. Decizia de reorganizare, precum și de inițiere a oricărei proceduri de insolvență/dizolvare a emitentului de valori mobiliare, și/sau de inițiere a oricărei proceduri de reorganizare și insolvență/dizolvare a persoanei juridice care deține controlul sau se află sub controlul emitentului de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 10) din Regulament): *Nu au avut loc.*
11. Operațiuni extrabilanțiere (pct. 29 subpct. 11) din Regulament). *Nu au avut loc.*
12. Efectuarea tranzacțiilor de proporții (pct. 29 subpct. 12) din Regulament). *Nu au avut loc.*
13. Efectuarea tranzacțiilor cu conflict de interese (pct. 29 subpct. 12) din Regulament).
Nu au avut loc.
14. Introducerea unui serviciu nou sau intrarea în noi domenii de activitate (pct. 29 subpct. 13) din Regulament): *Nu au avut loc.*
15. Schimbări în controlul asupra emitentului de valori mobiliare, precum și orice aranjamente de natură să determine în viitor schimbări în controlul asupra emitentului de valori mobiliare, în măsura în care astfel de evenimente sînt cunoscute de emitentul de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 14) din Regulament). *Nu au avut loc.*
16. Dobîndirea sau retragerea/suspendarea unor licențe, patente, mărci sau alte drepturi de proprietate intelectuală dacă acestea au un impact semnificativ asupra activității emitentului de valori mobiliare (pct. 29 subpct. 15) din Regulament): *Nu au avut loc.*
17. Limitarea sau suspendarea dreptului de vot al acționarilor la adunarea generală a acționarilor (pct. 29 subpct. 16) din Regulament), cu informații referitoare la: *Nu au avut loc.*
18. Alte evenimente și acțiuni care influențează sau pot influența activitatea emitentului de valori mobiliare sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia. *Nu au avut loc.*

III. Semnături

Raportul va fi semnat de către un reprezentant împuternicit în acest sens de consiliul emitentului de valori mobiliare și de către organul executiv al emitentului de valori mobiliare.

Membrul Consiliului S.A. «Tehnovin»,

Administratorul S.A. «Tehnovin»,

Contabil-șef S.A. «Tehnovin»,

SRL «Global Consul&LLC» în persoana administratorului

Talavira Alina

Vilcu Alexandru

Tabacari Svetlana

S.A. „Tehnovin”

Anexa nr. 3 la Regulamentul cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare
Model-tip de raportare de către emitentul de valori mobiliare a informației privind deținerea de acțiuni pentru persoanele (fizice, juridice) care individual sau împreună cu persoanele ce activează în mod concertat au obținut sau au înstrăinat acțiuni cu drept de vot ale unui emitent de valori mobiliare și în urma acestora cota deținerilor atinge, depășește sau coboară sub limita de 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66%, 75% și 90% din acțiunile aflate în circulație ale emitentului

I. Informația privind emitentul de valori mobiliare:

1. Denumirea emitentului de valori mobiliare: Societate pe acțiuni „Tehnovin”, S.A. „Tehnovin”.
2. Emitentul de valori mobiliare reprezintă: – un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată,
3. IDNO și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat
Numărul de înregistrare (IDNO) 1003600067698
Data înregistrării 29.01.1993
4. Sediul emitentului de valori mobiliare, numărul de telefon, fax al emitentului de valori mobiliare mun. Chișinău, str.-la Studenților 2/4, tel. (022)66-77-49, fax. (022)31-33-33.
5. Codul ISIN al valorilor mobiliare: MD14-NOVI1009.

II. Identificarea deținătorului de valori mobiliare:

1. Persoane fizice: nu sunt.
2. Persoane juridice:
  - a) Denumirea completă: S.C. „ALEXER SERVICE” S.R.L.
  - b) Sediul: or. Șoldănești, 31 August 129
  - c) Numele, prenumele conducătorului: Vilcu Alexandru

III. Date despre tranzacție:

1. Data tranzacției: 17.03.2017;21.03.2017;28.03.2017;04.05.2017;24.05.2017.
2. Numărul, cota valorilor mobiliare deținute până la tranzacție: 0,2% – 3000 acțiuni.
3. Numărul, cota valorilor mobiliare obținute în cadrul tranzacției: 6,24% – 70 566 acțiuni.
4. Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție: 6,44% – 73 566 acțiuni.
6. Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție în comun cu persoanele ce activează în mod concertat: 6,44% – 73 566 acțiuni.

IV. Semnătura persoanei care raportează sau a reprezentantului legal al persoanei care raportează:

Membru Consiliului S.A. „Tehnovin”,
Talavira Alina
Administratorul S.A. „Tehnovin”,
Vilcu Alexandru
Contabil-șef S.A. „Tehnovin”,
SRL „Global Consul&LLC”
În persoana administratorului
Tabacari Svetlana

CA „General Asigurări” SA

La data de 13.06.2018, în cadrul CA „General Asigurări” SA, mun. Chișinău, str. A. Puskin, nr. 47/5, s-a ținut Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, cu cvorumul de 100,00%.

ÎN CADRUL ADUNĂRII AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- 1) A fost aleasă componența membrilor Consiliului Societății în persoana domnului Vitalie Bodea, Maria Ratcov și a dnei Ludmila Vangheli, cu un mandat de 3 ani și aprobat cuantumul remunerației lunare pentru munca acestora.

Уважаемый Акционер АО «Servagros»!

Совет Общества принял решение о созыве годового общего собрания в очной форме, которое состоится 07.07.2018 г. в 12.00 по адресу: г. Рышкань ул. Индепенденцей 151. Начало регистрации в 11-00 час. Окончание регистрации в 11-15 час.

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Итоги работы Общества за 2017 год и основные направления деятельности Общества на 2018 год.
2. Отчет Совета Общества за 2017 год.
3. Утверждение отчета Ревизионной Комиссии за 2017 год.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен по состоянию на 11.05.2018 г.

С материалами по повестке дня можно ознакомиться в бухгалтерии АО «Servagros» по адресу: г. Рышкань ул. Индепенденцей 151, с 9-00 час до 16-00 час начиная с 15.05.2018.

Акционерам необходимо иметь при себе: документы, удостоверяющие личность, а представителям – оформленную в установленном порядке доверенность.

Совет Общества
Справки по телефону 0-256-28408

Stimați acționari ai SA „Apromaș”

Organul executiv al SA „Apromaș” în baza deciziei Consiliului societății din 15.06.2018 în temeiul prevederilor art. 53 alin. (3), lit. a) al Legii privind societățile pe acțiuni, convoacă Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 6 iulie 2018 pe adresa: or. Edineț, str. Independenței, nr. 99.

ORDINEA DE ZI

1. Aprobarea încheierii ulterioare de către SA „Apromaș” a contractului de ipotecă investit cu formulă executorie a tuturor bunurilor imobile și mobile existente în prezent, deținute de către SA „Apromaș”, contractului de fidejusiune, contractului de gaj, precum și altor contracte, documente și instrumente, ce țin de asigurarea tuturor obligațiilor companiilor SRL „Customagic”, SRL „Alimer-Comerț”, SRL „Aviselect”, S. A. „Augur Perla” și SRL „Consalcom”, aferente contractului de credit/imprumut cu BC „Moldindconbank” SA.
2. A împuternici Administratorul Societății cu dreptul de a negocia și încheia, din numele Societății, a Contractului de Fidejusiune, Contractului de Ipotecă investit cu formulă executorie, Contractului de Gaj, precum și altor contracte, documente și instrumente, ce țin de asigurarea obligațiilor companiilor SRL „Customagic”, SRL „Alimer-Comerț”, SRL „Aviselect”, S. A. „Augur Perla” și SRL „Consalcom”, aferente contractului de credit/imprumut cu BC „Moldindconbank” SA.
3. Confirmarea procesului-verbal al Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor SA „Apromaș”.

Începutul înregistrării – orele 10:00.

Începutul adunării – orele 12:00

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor este întocmită la situația din 20.06.2018. Acționarilor pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării cu începere de la 21.06.2018 între orele 09:00-12:00 la adresa or. Edineț, str. Independenței, nr. 99.

Acționarilor trebuie să dețină asupra sa buletinul de identitate în cazul acționarilor persoane fizice, extras din registrul de stat a persoanelor juridice și buletinul de identitate în cazul persoanelor juridice reprezentate direct de administrator, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autenticată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM și buletinul de identitate.

«UNIC» SA**CERERE DE RETRAGERE OBLIGATORIE A ACȚIUNILOR DEȚINUTE DE ACȚIONARI MINORITARI AI EMITENTULUI «UNIC» SA**

în conformitate cu prevederile art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind Piața de capital

Obiectul cererii de retragere obligatorie:

Acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, Cod ISIN MD14UNIC1004, cu valoare nominală de 115 lei fiecare, în număr total de 3 333 unități, ce constituie 4,1776% din numărul total de acțiuni plasate ale Emitentului «UNIC» SA.

Identificarea Emitentului ale cărui valori mobiliare fac obiectul ofertei de retragere obligatorii: «UNIC» SA, IDNO-Cod fiscal 1002600026999, cu sediul: MD-2001, bd. Ștefan cel Mare, 8, mun. Chișinău, RM, capital social 9 174 930 lei, divizat în 79 782 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu drept de vot, formă nematerializată, valoare nominală 115 lei, cod ISIN MD14UNIC1004.

Identificarea inițiatorului procedurii de retragere obligatorii – Ofertantului:

F.P.C. „ROGOB” S.R.L., adresa juridică: MD-4823, str. Gloriei, 1/1, s. Goianul Nou, mun. Chișinău, RM, numărul de identificare de stat: 1003600043207 din 28.02.1997, administrator – Roșca Igor.

Informații detaliate privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține Ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat: Ofertantul deține 70 262 acțiuni, ce constituie 88,0675% din acțiunile cu drept de vot plasate ale Emitentului «UNIC» SA; persoanele, care acționează în mod concertat cu Ofertantul – „ROGVERIU” SRL – deține 6 187 acțiuni ce constituie 7,7549% din acțiunile cu drept de vot plasate ale Emitentului «UNIC» SA; împreună dețin 76 449 acțiuni, ce constituie 95,8224% din acțiunile cu drept de vot plasate ale Emitentului «UNIC» SA.

Ofertantul a derulat în perioada 25.04.2018 – 24.05.2018 oferta de preluare benevolă a acțiunilor emitentului, ce nu aparțin cu drept de proprietate ofertantului și persoanelor cu care acționează în mod concertat. Prospectul ofertei de preluare benevolă a fost aprobat de CNPF prin Hotărârea nr. 18/2 din 13.04.2018 (MO nr. 126 – 132 din 20.04.2018).

Obligațiile deținătorilor de valori mobiliare, cărora le este adresată cererea de retragere obligatorie: În temeiul art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital, Ofertantul adresează cererea de retragere obligatorie a acțiunilor ce nu aparțin cu drept de proprietate Ofertantului și persoanelor cu care acționează în mod concertat, ceilalți acționari, fiind obligați să-i vândă acțiunile deținute ale Emitentului «UNIC» SA, ce constituie obiectul cererii de retragere la un preț echitabil.

Data de retragere obligatorie: 15.06.2018

Durata cererii de retragere obligatorie: 20 iunie 2018 – 06 august 2018

Prețul oferit pentru o acțiune: 1 020,00 lei pentru o unitate

Modul de stabilire a prețului: Prețul oferit pentru o acțiune este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă derulată de Ofertant în perioada 25.04.2018 – 24.05.2018. Prețul este stabilit de Ofertant cu respectarea prevederilor art. 23 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital și Regulamentului privind ofertele publice de cumpărare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 33/1 din 16.06.2015.

Intermedierul procedurii privind retragerea obligatorie: Societatea de Valori Mobiliare „IUVENTUS – DS” SA, IDNO 1003600064734, cu sediul pe adresa: MD-2001, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710, mun. Chișinău, RM, Licența de activitate CNPF №0000812, eliberată de Comisia Națională a Pieței Financiare la 25.02.2015, valabilă pe termen nelimitat, tel: 022 27 00 35, administrator Lavric Steluța

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare: Acționarii urmează să prezinte Intermedierului în cadrul duratei cererii de retragere – de la 20.06.2018 până la 06.08.2018, în zilele lucrătoare între orele 11:00 – 16:00, la sediul pe adresa: MD-2001, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710, mun. Chișinău, RM, o Declarație scrisă, care va conține următoarele informații:

- datele de identificare, domiciliul și date de contact;
- acordul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin Extrasul din Registrul acționarilor Emitentului: extrasul din Registrul acționarilor poate fi obținut la Societatea de registru „Grupa Financiară” SA, pe adresa: MD – 2001, str. Ismail, 88/1 et. 4, mun. Chișinău, tel. 022 27 18 45
- modalitatea de plată a acțiunilor deținute (numerar, prin mandat poștal sau prin transfer bancar). În cazul opțiunii pentru plata prin transfer bancar, va indica rechizitele contului bancar.

Declarația va fi însoțită de copia de pe buletinul de identitate, copia de pe extrasul de cont bancar semnat și stampilat de banca emitentă, extrasul din registrul acționarilor. Declarația poate fi prezentată personal sau prin reprezentant împuternicit prin procură autenticată notarial.

Acționarii, care nu doresc să-și înstrăineze acțiunile, vor comunica în scris despre refuzul acestora de a vinde acțiunile ofertantului pe parcursul duratei acțiunii cererii de retragere obligatorie, cu includerea următoarelor informații:

- 1) datele de identificare și datele de contact ale deținătorului de valori mobiliare;
- 2) declarația deținătorului de valori mobiliare care să ateste faptul că refuză să-și vândă valorile mobiliare evidențiate în contul său;
- 3) motivația refuzului.

Dacă pe parcursul duratei de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertantului nici o opțiune – acceptul sau refuzul motivat de a înstrăina acțiunile conform prevederilor alin. 6 art. 30 al Legii nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea Ofertantului.

Modalitatea și termenul de plată a acțiunilor: Ofertantul, prin intermediul Intermedierului SVM „Iuventus – DS” SA va achita contravaloarea acțiunilor prin modalitatea comunicată de acționar prin declarația scrisă. În cazul în care acționarul a acceptat tacit cererea Ofertantului, Ofertantul, prin intermediul Intermedierului SVM „Iuventus – DS” SA, efectuează achitarea acțiunilor prin mandat poștal cu aviz de înmânare la adresa acționarului indicată în Registrul acționarilor Emitentului la data retragerii. Achitarea se va efectua în termen de două săptămâni de la data expirării duratei de retragere.

În cazul în care mijloacele bănești transferate acționarilor prin mandat poștal sunt returnate, Ofertantul, prin intermediul Intermedierului SVM „Iuventus – DS” SA, le va transfera la contul bancar, special deschis pe numele Emitentului: codul IBAN MD25VI02794000000042MDL la BC „Victoriabank” SA, cu sediul: MD-2004, str. 31 August, 141 mun. Chișinău, în favoarea acționarilor minoritari, cărora le-a fost adresată prezenta cerere și nu au primit contravaloarea acțiunilor deținute. Mijloacele bănești vor putea fi primite la toate filialele băncii BC „Victoriabank” SA, din Republica Moldova la prezentarea documentelor confirmative. La achitarea acțiunilor impozitul pe venit la sursa de plată va fi reținut în corespundere cu prevederile Codului Fiscal al RM.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii: Ofertantul confirmă existența mijloacelor financiare necesare pentru achiziționarea acțiunilor ce constituie obiectul prezentei cereri de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora.

Pentru informații suplimentare acționarilor se pot adresa la numărul de telefon al Intermedierului SVM „Iuventus – DS” SA: 022 27 00 35

În atenția acționarilor „Ascensor Service” S.A.

Vă aducem la cunoștință că la 31 mai 2018 a avut loc Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor societății, care s-a desfășurat cu prezența acționarilor, cvorumul fiind 93,366%.

CONFORM ORDINEI DE ZI AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE DECIZII ÎN UNANIMITATE:

1. S-a aprobat darea de seamă economico-financiară a întreprinderii 2016-2017
2. S-a aprobat darea de seamă a Consiliului Societății 2016-2017
3. S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de Cenzori 2016-2017
4. S-a aprobat raportul financiar 2016-2017
5. S-a aprobat distribuirea profitului pentru anii precedenți și s-a stabilit normativul pentru an. 2018
6. S-a aprobat tranzacția de proporții
7. S-a aprobat casarea mijloacelor fixe
8. S-a aprobat schimbarea directorului
9. S-a aprobat realizarea acțiunilor de tezaur

Vă informăm, că plata dividendelor pentru anii precedenți se va efectua cu mijloace bănești, începând cu 13.06.18 potrivit art. 49 în termenii și procedura menționată în lege în numerar în contabilitatea întreprinderii de pe str.M. Manole 6/2, mun. Chișinău, conform listei acționarilor din 27 aprilie 2018.

Исполнительный орган „USBA” S.A.

на основании решения Совета общества извещает акционеров о созыве внеочередного общего собрания акционеров 6 июля 2018 г.

С ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

1. О заключении крупной сделки.

Общее собрание состоится в очной форме по адресу: г. Кахул, ул. Мунчий, 4 в 12 часов. Регистрация акционеров с 11 часов до 11 час. 45 минут.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен на учетную дату 13 июня 2018 г. в соответствии со ст. 54 Закона об акционерных обществах.

С материалами к повестке дня общего собрания акционеры могут ознакомиться с 26 июня 2018 г. с 9 часов до 16 часов (кроме выходных) по адресу: г. Кахул, ул. Мунчий, 4, административный корпус.

Справки по телефону: (0299)4-17-01

S.A. „LACTIS”

Conform Deciziei Consiliului Societății, organul executiv anunță convocarea adunării extraordinare a acționarilor S.A. „Lactis” cu prezența acționarilor la data de 05 iulie 2018 pe adresa: or. Rîșcani str. Comarov -73, sala festivă a întreprinderii. Adunarea extraordinară va avea loc la ora 11.10. Înregistrarea de la 9.00 până la 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încheierea contractului privind primirea creditului bancar;
2. Cu privire la transmiterea în gaj Băncii a bunurilor societății întru asigurarea rambursării creditului, dobânzii și altor datorii.
3. Cu privire la împuternicirea conducătorului societății cu dreptul de a semna contractele de credit, gaj și alte documente legate de valorificarea creditului.
4. Autentificarea semnăturilor de către comisia de cenzori.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare este întocmită la situația de 18.06.2018. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării extraordinare a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, în anticameră pe adresa: or. Rîșcani str. Comarov -73, de la 9.00 – 11.00.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate

Acționarului „DNVM”

Prin prezenta Vă informăm că la adunarea generală ordinară anuală a acționarilor societății, ținută în forma mixtă la 28.05.2018, de către acționarii prezenți la ședință au fost aprobate următoarele decizii:

1. A aproba darea de seamă a Consiliului Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei pentru anul 2017;
2. A lua act de cunoștință de darea de seamă financiară anuală a Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei pentru anul 2017;
3. A aproba darea de seamă anuală a Comisiei de Cenzori;
4. A acoperi pierderile înregistrate în anul 2017 din contul următoarelor fonduri: – din contul rezervelor statutare – în mărime de 200000 lei; – din contul altor rezerve – în mărime de 161067 lei;
5. A aproba următoarele normative de repartizare a profitului societății pentru anul 2018: 25% vor fi îndreptate spre acoperirea pierderilor anilor precedenți, 5% se vor defalca la capitalul de rezervă și 70% vor fi îndreptate spre formarea altor rezerve;
6. A expune art. 2 alin. (3) al Statutului societății în următoarea redacție: „(3) Sediul societății: Moldova, mun. Chișinău, str.M. Cibotari, 16”;
7. A confirma în calitate de organizație de audit pentru anul 2018 compania „Audit Real” SRL. A stabili cuantumul retribuției organizației de audit pentru anul 2018 în mărime de 8000 (Opt mii) lei.

„UTLAPCAR” S.A.

convoacă adunarea extraordinară a acționarilor la data de 5 iulie 2018 la orele 9.00

CU ORDINEA DE ZI:

1. Despre efectuarea unor tranzacții de proporții al căror obiect îl constituie bunuri în valoare de peste 25% din activele Societății potrivit ultimului bilanș la 31.12.2017.
2. Utilizarea și repartizarea profitului net obținut din această tranzacție.

Lista acționarilor cu drept de vot la adunare va fi întocmită conform situației la 21.06.2018

„Farmaco” S.A.

DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI PRIVIND DECIZIILE ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR

La data de 25 mai 2018 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor Î.M. „Farmaco” S.A., cu prezența acționarilor. Locul desfășurării mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 2. La Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor au participat 2 acționari ce dețin 1 168 082 ceea ce constituie 97,24% din numărul total de acțiuni cu drept de vot. La Adunarea Generală Extraordinară

AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE URMĂTOARELE ÎNTREBĂRI:

1. Se aprobă contractarea de către ÎM „Farmaco” SA a unui credit bancar. (pentru 1 168 082 voturi, împotriva: 0 voturi)
2. Se aprobă instituirea unor garanții întru asigurarea rambursării de către ÎM „Farmaco” SA a creditului contractat și achitării datoriilor aferente creditului. (pentru 1 168 082 voturi, împotriva: 0 voturi)
3. Se aprobă numirea și împuternicirea persoanelor responsabile cu dreptul de a semna contractele de credit, ipoteca, gaj, acordurile adiționale la contractele de credit /ipotecă/gaj și orice alte documente legate de valorificarea creditului. (pentru 1 168 082 voturi, împotriva: 0 voturi)
4. Se aprobă împuternicirea Consiliului Societății de a aproba noua structură organizațională după obținerea Certificatului bunelor practici de producție (GMP). (pentru 1 168 082 voturi, împotriva: 0 voturi)

Stimate acționar al Societății pe acțiuni „Fabrica de Produse Lactate din Călărași”

Organul executiv Vă aduce la cunoștință că la 07 august 2018 în incinta societății, pe adresa: or. Călărași, str. Ștefan Neaga nr. 15 Consiliul societății a convocat repetat adunarea generală ordinară anuală cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării – 09.15 până la 09.55. Începutul adunării – 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală a Consiliului Societății cu privire la rezultatele activității în anul 2017.
2. Darea de seamă financiară anuală a Directorului Societății cu privire la rezultatele activității în anul 2017 și direcțiile prioritare de activitate a societății în anul 2018.
3. Darea de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2017.
4. Aprobarea bilanșului Societății pe 2017.
5. Repartizarea profitului anual pentru anul 2017 și normativul de repartizare a profitului pe anul 2018.
6. Autentificarea semnăturilor Președintelui și Secretarului adunării.

Înregistrarea va fi efectuată în baza actelor de identitate, iar în cazul neputinței participării personale la adunare aveți dreptul să împuterniciți un reprezentant sau deținătorul nominal de acțiuni sau custode, să participe la adunarea generală a acționarilor în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.

Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită de către Registratorul independent „Registrator Centru” S.A. la data de 02 mai 2018.

Cu materialele pentru ordinea de zi aveți posibilitatea de a lua cunoștință de la data de 25 iulie 2018 pe adresa: or. Călărași, str. Ștefan Neaga nr. 15 între orele 10.00-11.00.

АО «Оцелкон»

Решения годового общего собрания акционеров от 21.05.2018 г.

При кворуме 110426 голосов или 92,91% от общего количества голосов,

ПРИНЯТЫ РЕШЕНИЯ:

- утвержден финансово-хозяйственный отчет по результатам деятельности за 2017 г., покрытие убытков в сумме 63114 лей за счет резерва прошлых лет;
- в совет общества избраны: Ботезат Н., Завтур В., Левицкий В., Левицкий С., Писанюк В;
- утверждены полномочия директора Ботезат В. Н. на подписание договора реализации имущества;
- утверждена аудиторская фирма «Super-Audit» SRL;
- протокол общего собрания заверяется ревизионной комиссией.

S.A. Avicola „GALLINULA”

din 16.05.2018

La adunarea generală a acționarilor cvorum a constituit 90,33% si au fost primite următoarele hotărâri:

1. De a aproba darea de seama a Consiliului societății pe a. 2017
2. De a aproba dare de seama a Comisiei de cenzori pe a. 2017
3. De a fi alesi membri a Consiliului societății Perciun Alexandru Hemei Svetlana Teterea Boris Filipov Lilian Stetco Andrei

Pentru comisia de cenzori sa hotarit de a aproba suma de 5500 lei pentru serviciile prestate conform contractului incheiat cu SRL „AUDIT REAL “

Presedintele adunari Teterea Oleg
Secretar adunarii Tepordei Efrosinia
Tel: 068189922

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR „Botanica” S.A.

La data de 08 iunie 2018., a avut loc Adunarea generală extraordinară a S.A. „Botanica”, adunarea nu sa petrecut din lipsa de cvorum. Conform art. 58 al. 3 a Legii privind societățile pe acțiuni, daca adunarea generală a acționarilor nu întrunește cvorum, adunarea se convoacă repetat. Organul executiv „Botanica” S.A. în persoana administratorului Melnic P. (acționând în baza Statutului), prin prezenta, convoacă adunarea generală extraordinară în mod repetat a acționarilor „BOTANICA” S.A., cu prezența, care va avea loc pe data de 12 iulie 2018, ora 17.00, RM, mun. Chișinău, bd. Decebal, 91.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARĂ VA FI URMĂTOAREA:

1. Lichidarea „BOTANICA” S.A.
2. Despre stabilirea ordinii și termenului efectuării lichidării.
3. Despre stabilirea termenului, pentru creditori de înaintare a pretențiilor.
4. Numirea în funcție de lichidator
5. Privind împuternicirea persoanei responsabile de depunerea și perfectarea tuturor actelor necesare, pentru la Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova.
6. Cu privire la autentificarea semnăturilor pe procesul-verbal al adunării generale extraordinare.

Lista acționarilor cu dreptul de a participa la adunarea generală întocmit la data de 12.06.2018.

Cu materialele chestiunilor incluse în ordinea de zi a adunării, acționarii pot lua cunoștința începând cu 02 iulie 2018, pe adresa petrecerii adunării între orele 10.00-17.00 cu excepția zilelor de odihnă.

Înregistrarea acționarilor, va avea loc începând cu orele 16.30 – 16.55 în baza împuternicirelor, buletinelor de identitate, iar pentru reprezentanții acționarilor la fel și în baza procurii perfectate în modul stabilit.

SA «Spectrul»

aduce la cunoștință acționarilor, că Consiliul Societății a primit hotărârea (proces verbal Nr 8 din 18 mai 2018) cu privire la convocarea adunării generale repetate a acționarilor, care va avea loc pe data de 06 iulie 2018 la ora 11-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, în sediul clădirii administrative. Înregistrarea se va începe de la ora 10-00 până 10-45. Începutul adunării de la ora 11-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului Societății pe anul 2017. Direcțiile principale de dezvoltare a SA în anul 2018. Raportul financiar a SA pe anul 2017.
2. Darea de seamă a Comisiei de cenzori pe anul 2017.
3. Despre sursele de acoperire a pierderilor Societății pe anul 2017 și despre normativul divizării venitului pe anul 2018.
4. Alegerea membrilor Consiliului Societății și comisiei de cenzori. Aprobarea mărimii retribuției muncii Organelor de conducere Societății.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 06 aprilie 2018.

Materialele referitor la ordinea de zi a adunării generale a acționarilor pot fi consultate, începând cu data de 25 iunie 2018 pe adresa: mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, în zilele de lucru, orele 10.00-16.00, clădirea administrativă.

Acționarii vor prezenta documentul de identitate, iar reprezentanții și procura perfectată conform legislației în vigoare.

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR:

Cheltuielile de transport și alte cheltuieli care țin de participarea acționarilor la adunare nu se achită.

Relații la telefon 27-16-43
Organul executiv

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Рост экспорта!
Какова степень
успеха?

3

Экономика ждет,
что инвесторы приведут
других инвесторов

4

Экономика Молдовы выросла в первом квартале на 3,7%

ВВП Молдовы составил по итогам первого квартала 37,609 млрд леев (2,238 млрд долларов) в текущих рыночных ценах, увеличившись за год в реальном выражении на 3,7% по сравнению с январем – мартом 2017 г. С учетом сезонных корректировок экономика выросла на 3,6%, а по сравнению с IV кварталом 2017 г. – снизилась на 0,8%.

Как сообщает «ИНФОТАГ» со ссылкой на данные Национального бюро статистики (НБС), положительное влияние на рост ВВП оказали, в частности, такие виды деятельности, как оптовая и розничная торговля; техническое обслуживание и ремонт автотранспортных средств и мотоциклов; деятельность по размещению и общественному питанию (+1,2%); транспорт и хранение, валовая добавленная стоимость (ВДС) которых возросла на 6,3%, а удельный вес в ВВП достиг 20,4%; добыча полезных ископаемых; обрабатывающая промышленность; производство и обеспечение электро- и теплоэнергией, газом, горячей водой; кондиционирование воздуха; водоснабжение; очистка и обработка отходов и восстановительные работы (+0,8%), ВДС которых возросла на 4,6%, а удельный вес в ВВП составил 17,2%; информационные услуги и связь (+0,6%), ВДС которых возросла на 9%, а удельный вес в ВВП составил 6,6%.

В целом по экономике ВДС выросла на 3,6%, повлияв на рост ВВП на 3,1% и составив 85,7% от

ВВП. Объем налогов на продукты снизился, по сравнению с соответствующим периодом прошлого года, на 2,1%.

С точки зрения использования ВВП, рост обусловлен в основном увеличением конечного потребления домашних хозяйств (+4%), объем которого вырос на 4,3%, а удельный вес в ВВП составил 90,9%; валовым накоплением основного капитала (+0,9%), объем которого увеличился на 4,2%,

а удельный вес в ВВП составил 20,4%.

Отрицательное влияние на индекс физического объема ВВП оказал чистый экспорт (-2,3%), как результат значительного преобладания доли импорта товаров и услуг (64%) над долей экспорта (36,9%) в формировании ВВП.

НБС уточнила, что с этого года показатели рассчитываются в соответствии с методологией расчета системы национальных счетов

ООН версии 2008 года и Европейской системы счетов версии 2010 года (SNA, UN-2008/SEC-2010).

Справка «ИНФОТАГ»: В 2017 г. ВВП Молдовы вырос в реальном выражении на 4,5%. На 2018 г. Минэкономики прогнозирует рост экономики в пределах 3,8%. Такой же точки зрения придерживается Всемирный банк. А МВФ и ЕБРР менее оптимистичны, и считают, что он не превысит 3,5%.

Курс валют
на 20.06.2018 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	16.8437
EUR	1	19.4554
UAH	1	0.6370
RON	1	4.1684
RUB	1	0.2630

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Вниманию компаний – субъектов публичного интереса!

Оператор Официального механизма накопления информации ÎS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство «Editii Periodice» (022) 233740

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 18 июня 2018 года, были приняты следующие решения.

Рассмотрев представленные заявления, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензии CA KLASSIKA ASIGURĂRI SA и SAR MOLDCARGO SA, выданные на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложений к лицензиям с включением и исключением адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Также принято решение о переоформлении лицензии Страхового брокера OPTIM GARANT SRL, выданной на неограниченный срок, на право осуществления посреднической деятельности в страховании, путем исключения некоторых адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Принимая во внимание исполнение распоряжений Постановления НКФР о некоторых мерах по завершению процедуры ликвидации видов профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, осуществляемой ранее некоторыми профессиональными участниками, Административный совет НКФР принял решение исключить из Реестра профессиональных участников рынка ценных бумаг SRL Broker-Service, которому ранее принадлежала лицензия на право осуществления брокерской деятельности.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение о внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные акты.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию AEI BRD FINANŢE, выданную на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, путем замены приложения к лицензии, с включением и исключением новых филиалов, где осуществляется лицензируемая деятельность.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение отозвать лицензию AEI CARACUI-HAR, выданную на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций категории «А».

Так как мониторинг исполнения Постановления НКФР №23/17 от 21.05.2018 выявил непредставление или несоответствующее представление некоторыми ссудо-сберегательными ассоциациями финансовых отчетов за 2017-й и специализированных отчетов за I квартал 2018 года, Административный совет НКФР принял решение повторно предписать ссудо-сберегательным ассоциациям исправить ситуацию в течение 15 дней с момента вступления решения в силу. В случае игнорирования предписаний, последует отзыв лицензий на право осуществления деятельности.

Борис ЕРУШЕВСКИ

Парламент Молдовы принял сразу в двух чтениях пакет поправок в действующее законодательство для повышения прозрачности акционеров банков

В частности, речь идет о внесении изменений и дополнений в законы о финансовых учреждениях, акционерных обществах, о рынке капитала, об оздоровлении банков и банковской резолюции, о деятельности банков.

Как отметила вице-президент Нацбанка Кристина Харя, главная цель документа – повысить прозрачность акционеров банка и детально прописать все этапы и завершение процедур по аннулированию, повторному выпуску и продаже акций банков, в случае несоблюдения требований, предъявляемых к качеству акционеров.

Она отметила, что речь идет о поправках в законодательство, принятое в декабре 2017 г., которое содержало основной механизм продажи акций банков в случае несоответствия их владельцем требованиям, предъявляемым к качеству акционеров. Новые поправки уточняют некоторые аспекты, добавляют новые этапы для обеспечения завершенности этого процесса, уточняют

сроки разных этапов, поскольку одобренное ранее законодательство не оговаривало, что будет дальше с акциями, если на них не найдется покупатель, не предусматривало возможности продажи их более мелкими пакетами и т. д.

Кристина Харя подчеркнула, что принятые поправки предусматривают успешное использование разных рыночных механизмов для повышения шансов продажи таких акций, продажу их в розницу, поэтапное снижение цены и т. д.

«Будут применены разные методы, чтобы продать эти акции и облегчить привлечение качественного стратегического инвестора в банковскую систему», – подчеркнула Кристина Харя.

По ее словам, вносимые в законодательство поправки будут четко оговаривать процедуры для крупных, системных, и более мелких банков, а также порядок, условия и сроки продажи более или менее значительных по величине пакетов их акций.

Вице-президент НБМ отметила большую важность этого закона, который призван привнести больше ясности и обеспечить завершенность, в том числе и по срокам продажи акций, для окончания процесса транспарентности акционеров банков.

Кристина Харя подчеркнула, что законопроект имеет важное значение для банковской системы в Молдове, он был разработан в рамках программы с Международным валютным фондом, активно обсуждался с национальными экспертами и представителями МВФ, НКФР, Минфина, Минюста.

InfoMarket

Парламент одобрил расширение ипотечной госпрограммы Prima Casa и допуск к ней ряда новых категорий бенефициаров

В частности, депутаты одобрили в первом чтении поправки к Закону о некоторых мерах по реализации госпрограммы Prima Casa, которые содержат ряд мер для ее улучшения.

В частности, планируется, что бенефициарами программы смогут стать и молодые люди, владеющие не более 6 кв. м жилья на каждого члена семьи, то есть которые не располагают достаточной жилой площадью.

До настоящего времени для участия в Программе отбирались только лица, не имеющие в исключительной или совместной с супругом / супругой собственности в течение года до предоставления заявки на кредит.

Также оговорено, что бенефициарами Prima Casa могут стать лица, обладающие жильем в селе (коммуне), полученным вследствие наследства или дарения, за исключением населенных пунктов в составе мун. Кишинева.

Кроме того, поправки уточняют, что комиссия за гарантию исчисляется

ежемесячно кредитором (финансирующим банком) с первого дня предоставления кредита бенефициару программы, из остатка госгарантии, и до полного погашения кредита, а в случае исполнения госгарантии – до продажи ипотечного жилья.

Кроме того, депутаты одобрили поправки к Налоговому кодексу и к Закону о бюджете государственного социального страхования на 2018 г., чтобы предусмотреть для будущих участников Программы Prima Casa-2 выплату денежного возмещения. Предлагается, чтобы суммы этих компенсаций не облагались подоходным налогом и были освобождены от других соцвыплат. Порядок предоставления компенсаций из госбюджета будет установлен в соответствии с По-

ложением, утвержденным Правительством.

Кроме того, согласно другим одобренным поправкам, микрофинансовые организации будут обязаны предоставлять по меньшей мере одному бюро кредитных историй информацию, которой обладают относительно заемщиков – физических лиц. Таким образом, коммерческие банки будут иметь доступ к полной информации о кредитах заявителя из других финансовых учреждений.

Госпрограмма Prima Casa была запущена 26 марта, и до настоящего времени ее бенефициарами стали более 160 человек. Поскольку эта программа реализуется через госгарантию, продукт становится более доступным, по сравнению с другими кредитами на недвижимость.

Подробную информацию о Госпрограмме Prima Casa можно получить на сайте primacasa.gov.md и по телефону (022)22 60 65.

InfoMarket

Акционеры банков, владеющие в результате согласованных действий существенной долей акций без предварительного разрешения НБМ, не имеющие других нарушений, смогут запросить такое согласие у Нацбанка

Это предусматривает одна из целого пакета поправок к действующему законодательству, принятых Парламентом сразу в двух чтениях для повышения прозрачности акционеров банков.

В частности, оговорено, что акционеры банков, которые вследствие согласованных действий владеют существенной долей акций банка без предварительного разрешения Нацбанка Молдовы, чьи согласованные действия не были выявлены НБМ, и которые не допустили других нарушений, предусмотренных статьей 52 «Несоблюдение требований, предъявляемых к качеству акционеров» и ст. 140 «Санкционируемые действия» Закона о деятельности банков, за исключением случаев непредставления информации, будут вправе в трехмесячный срок после вступления принятого закона в силу запросить предварительное разрешение НБМ для существенного владения в банке.

В то же время акционеры банков, которые вследствие согласованных действий владеют существенной долей акций банка без предварительного разрешения Нацбанка, чьи согласованные действия были констатированы НБМ, но которые не допустили других нарушений, за исключением непредставления информации, также будут вправе в течение 60 дней с даты констатации Нацбанком согласованности их действий запросить предварительное разрешение НБМ для существенного владения в банке.

Парламент Молдовы ратифицировал соглашение, предусматривающее проведение 6-7 сентября в нашей стране III Всемирной конференции по винному туризму

Этот документ Правительство РМ подписало с Всемирной туристской организацией (UNWTO) 20 апреля в Мадриде. Это мероприятие нацелено на продвижение винного туризма, в том числе с участием отечественных компаний из винодельческого сектора и сферы въездного туризма.

Организация Всемирной конференции по винному туризму в Молдове положительно скажется на экономике, позволит включить нашу страну в ТОП туристических направлений, в том числе в мировые винные маршруты, увеличит поток иностранных туристов, создаст условия для привлечения иностранных инвестиций в отрасль, будет способствовать созданию нового, более привлекательного имиджа страны.

В рамках III Всемирной конференции по винному туризму в Молдове будут организованы мероприятия по продвижению винного туризма: представлены новинки и достижения отрасли, организованы различные семинары, экскурсии, состоится обмен опытом и т. д.

В мероприятии примут участие высокопоставленные представители сферы туризма стран Евросоюза, СНГ и других государств, профессионалы в этой области, представители всех винодельческих стран мира.

Как отмечают в Минэкономики и инфраструктуры, у Молдовы богатый потенциал для развития жизнеспособного туристического сектора, который мог бы приносить большие доходы, возможности трудоустройства, а также другие экономические и социальные выгоды.

Ратифицированное Парламентом соглашение содержит две главы, которые касаются привилегий, иммунитета и льгот, а также условий организации Всемирной конференции по винному туризму в Молдове. В документе детально прописаны льготы и услуги, которые предоставит Правительство Молдовы, а также предоставляемые услуги со стороны UNWTO.

В настоящее время около 20 винодельческих предприятий Молдовы оказывают туристические услуги иностранным посетителям, ежегодно организуют различные культурные мероприятия.

В Молдове планируется ввести специальную статистическую систему, позволяющую определить связь туризма с другими отраслями экономики и выявлять долю туризма в ВВП

В частности, в действующее законодательство планируется включить новое понятие: «Вспомогательный счет туризма», под которым понимается статистическая система, содержащая комплекс техник и инструментов, позволяющих определить связь туризма с другими отраслями экономики и выявлять долю туризма в ВВП страны.

Цель Вспомогательного счета туризма – обеспечение единства методологии для определения, сбора, анализа и интерпретации данных в туризме на республиканском уровне.

Внесение соответствующих поправок в Закон об организации и осуществлении туристической деятельности в Молдове Парламент готов был поддержать на прошлой неделе, однако в итоге депутаты, по просьбе представителей Правительства, решили пока не принимать эти изменения, чтобы Кабинет мог сначала провести анализ необходимых расходов для сбора и анализа данных. При этом было заявлено, что Правительство готово поддержать и внедрить концепцию введения Вспомогательного счета туризма, но лучше узаконить ее позже отдельным законопроектом, после более детального анализа ситуации Правительством и уточнения необходимых расходов.

Планируется, что для разработки Вспомогательного счета туризма будут собираться и обрабатываться статистические данные о расходах туристического потребления, касающиеся размещения, транспорта, общественного питания, культурных услуг, досуга, услуг страхования, местных продуктов, услуг хозяйствующих субъектов в области туризма, занятости рабочей силы в сфере туризма, а также всех расходов, влияющих на происхождение монетарного потока в туризме.

InfoMarket

Рост экспорта!

Какова степень успеха?

Успех – одна из немногих вещей, имеющих различные степени оценки. В спорте это ступеньки пьедестала. Тираж показывает популярность печатного издания. В экономике, говоря о росте, оперируют процентами, тоннами, миллионами или даже миллиардами тонн.

В январе – апреле 2018 г. объем молдавского экспорта в денежном выражении составил 878,1 млн долларов, превысив на 28,7% показатели аналогичного периода прошлого года. При этом экспорт отечественных товаров в первые 4 месяца 2018 г. составил 596,6 млн долларов (67,9% от общего объема), увеличившись на 34,6%, в сравнении с аналогичным периодом предыдущего года. В то же время реэкспорт товаров в январе – апреле 2018 г. составил 281,5 млн долларов (32,1% от общего объема), превысив на 17,8% показатели того же периода 2017 г.

Экономический эксперт Вячеслав Ионицэ указал на исторический максимум молдавского экспорта – 67,8 процента молдавских товаров поступило на рынок Европейского союза.

«В годовом исчислении экспорт достиг 2,6 млрд долларов США, что на 23% больше по сравнению с предыдущим годом. Рост составил 490 млн долларов. Это увеличение обеспечено почти исключительно ростом экспорта в ЕС. Иначе говоря, в годовом исчислении экспорт в ЕС вырос на 76% от общей роста экспорта Молдовы», – говорит экономист.

Любое сравнение условно? Является ли успехом то, что более двух третей экспорта страны ориентировано на один рынок, будь то общий рынок или объединяющий 28 стран? Хорошо ли это, что поставкам продукции на такой рынок, как СНГ, иногда нестабильный, преподносящий сюрпризы, дается политическая оценка теми, кто принимает решения?

Обратимся к истории. В 2005 году экспорт на рынок СНГ превышал 50 процентов, основным торговым партнером на Востоке была Российская Федерация. Введенное РФ в 2006 году экономическое эмбарго, вероятно, необратимо изменило лицо нашей внешней торговли. Как отмечает В. Ионицэ, в середине 2006 года впервые экспорт в страны ЕС превысил экспорт в страны СНГ. Экспорт на российский рынок сократился с 347,3 млн долларов США в 2005 году до 181,9 млн долларов США в 2006 году.

Затем наступил кризис на Востоке в 2009 году, что привело к негативным последствиям для восточных экономик, на фоне зависимости молдавского экспорта от этих рынков экспорт сократился и на западном и восточном направлениях. Далее последовал впечатляющий рост в 2010 – 2011 гг. (только в 2011 году рост, по информации Национального бюро статистики, со-

ставил 43,48%), в 2013 году экспорт составил 2 млрд долларов.

После подписания и ратификации Соглашения об ассоциации и Соглашения о свободной торговле с ЕС, введения новых, более жестких ограничений со стороны Российской Федерации, на фоне «кражи миллиарда», имевшей разрушительные последствия для экономики, последовало два года спада, в 2015 году экспорт сократился ниже отметки в 2 млрд долларов США. После 2015 года доля ЕС в совокупном экспорте постоянно росла, все больше экономических агентов пользуется преимуществами Соглашения о свободной торговле.

Конечно, 67,8 процента – это достижение. Тем более что экспортеры идут на рынок, где их ждут. Иногда с большими затратами, но они стоят того. Но появляется вопрос: как быть с правилом, которым руководствуются и домашние хозяйства – не зависеть от одного-единственного рынка? Рынок, даже насчитывающий сотни миллионов потребителей, процветающий рынок, все равно может подвергнуться кризису, политическому или финансовому. Тем более что в последнее время такие кризисы, похоже, участились. Возможности экспорта в таком случае будут ограничены, если учесть зависимость от процессов в экономиках ЕС.

Что тогда делать? Рост поставок молдавских товаров на рынок ЕС необратим. Особенно после адаптации к европейским стандартам, после пока скромных инвестиций в новое производство, технологическое переоснащение предприятий.

Игнорировать рынок на Востоке, даже такой, какой он есть сейчас, было бы прискорбной ошибкой. Этого, я думаю, допустить нельзя. Ведь потоки товаров в оба направления различны. Как показывают данные НБС, в ЕС Молдова экспортирует в основном машины и электроприборы, одежду, аксессуары. В страны СНГ – фрукты, орехи, напитки, уксус и фармацевтические товары.

В КАКИЕ СТРАНЫ ИДЕТ ЭКСПОРТ МОЛДОВЫ

В целом молдавский экспорт в страны Евросоюза вырос на 38,5% – до 595 млн долларов, в страны СНГ – уменьшился на 0,3% – до 142,8 млн долларов, а

в другие страны повысился на 28,2% – до 140,3 млн. Доля стран ЕС в общем объеме молдавского экспорта за указанный период выросла с 62,97 до 67,76%, доля стран СНГ сократилась с 21 до 16,26%, а доля других стран – с 16,04 до 15,98%. При этом в январе – апреле 2018 г., в сравнении с тем же периодом 2017 г., Молдова увеличила экспорт в Румынию (+32,8%), Италию (в 1,7 раза), Германию (в 1,7 раза), Швейцарию (в 2,7 раза), Украину (в 1,6 раза), Польшу (+32,3%), ОАЭ (в 6,4 раза), Австрию (+54,7%), Голландию (в 1,6 раза), Португалию (в 107,6 раза), Чехию (+53,3%), Словакию (в 2,9 раза), Францию (+32,7%), Турцию (+11,7%), Грецию (+43,9%), Испанию (+31,7%), Сербию (в 2 раза), Грузию (+34,4%), Казахстан (в 1,6 раза), Китай (+49,4%), США (+32,4%), Индонезию (в 3 раза), Венгрию (в 1,8 раза), Саудовскую Аравию (в 1,8 раза), Бельгию (+21,3%). В то же время сократились объемы молдавского экспорта в Россию (-8,6%), Великобританию (-15,6%), Беларусь (-11,6%), Болгарию (-17,2%), Сирию (-81,6%), Узбекистан (-47,8%) и т. д.

За первые четыре месяца текущего года вырос экспорт машин и электроприборов (в 1,6 раза), фруктов и овощей (+32,2%), зерновых (+44,3%), семян и масличных (+30,1%), одежды и аксессуаров (+24,8%), растительных жиров и масла, неочищенных, рафинированных (в 1,9 раза), мебели и запчастей к ней (+38,6%), алкогольных и безалкогольных напитков (+30,7%), медицинских и фармацевтических товаров (+50,3%), табака сырья и переработанного (в 1,8 раза), специальных аппаратов для специализированных отраслей (в 1,9 раза), животных (в 1,9 раза).

ПРОГНОЗЫ НА ПОСЛЕДУЮЩИЕ ГОДЫ?

Министерство экономики и инфраструктуры ожидает роста экспорта в 2018 – 2021 годах более чем на 9 процентов в год – до 3,4 млрд долларов в 2021 году. Факторами постепенного роста станут восстановление внешнего и внутреннего спроса на сельскохозяйственные товары, качественный рост экспорта, в частности благодаря инвестициям в расширение и обновление технологической базы и включению молдавской продукции в международные потоки.

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Modern Buyer: На конец марта 2018 г. в Молдове 18 компаниям принадлежало 472 сетевых магазина под 29 брендами

Такие данные представило румынское издание Modern Buyer в своем исследовании «Карта ритейла в Молдове». По данным исследования, с 2017 г. в Молдове открылось 86 новых сетевых магазинов, из которых 37 – в Кишиневе.

Сообщается, что компания Drăgan Group с 2017 г. открыла 27 новых магазинов, в том числе магазины Unimarket, переименованные в Linella Express. Это 17 новых магазинов под брендом Linella Express, 9 магазинов Linella и магазин Super Linella, открытых в 13 населенных пунктах страны.

Другая группа, которая продолжила расширяться, – это компания Tarol DD – 14 новых магазинов împărăția Curățeniei, магазин под брендом Bonus Market и магазин Avocado. И эта компания также большую часть магазинов открыла за пределами столицы.

Sidal Grup открыла 7 магазинов под брендом Alina Cosmetics (5 – в Кишиневе, 1 – в Крикова и 1 – в Ставчене), а также свой первый магазин под брендом Alina Food (в Ставчене), дебютировав на рынке продовольственного ритейла.

Сеть специализированных магазинов Casa Curată (Чистый дом) объявила об открытии новых 8 магазинов в 2017 – 2018 гг.

Расширилась на 5 магазинов в Кишиневе и 1 – в Штефан Водэ сеть Family Market. Компания Rogob, крупнейший производитель колбасных изделий, открыла 4 магазина – 2 в Кишиневе и по 1 в Бельцах и Каушанах.

Также 4 магазина открыла и компания Zolușca (3 – в Кишиневе и 1 – в Дурлештах), а в целом сеть достигла 65 торговых точек.

Производитель рыбы и морепродуктов Ocean Fish с 2017 г. вышел в ритейл в сотрудничестве с другими компаниями, открыв магазины по типу shop & shop. На конец марта 2018 г. в Кишиневе работало 2 магазина и в Оргееве 1 фирменный магазин Ocean Fish, а еще 6 магазинов типа shop & shop – в партнерстве с другими компаниями.

В исследовании отмечается, что намного скромнее расширились торговые сети Nr. 1, Fidesco, Fourchette и Slavina Market – с начала 2017 г. каждая сеть открыла по 1 магазину.

Как сообщает газета «Экономическое обозрение», ссылаясь на директора бизнес-подразделения Modern Buyer Марию Хурдук, из всех сетевых маркетов больше трети приходится на четыре ритейлера – Zolușca, Casa Curată, Alina Cosmetics и Împărăția Curățeniei, развивающихся активнее остальных. Им принадлежит 155 маркетов, из которых у Împărăția Curățeniei – 75 точек, у Zolușca – 65, у Casa Curată – 62 и у Alina Cosmetics – 39. В 2018 г. эти операторы намерены нарастить рыночные доли, причем не только в своих традиционных сегментах. Все четыре сети продают товаров не более чем на 40-45 млн леев в месяц. Большая часть этого оборота сконцентрирована в столице.

Издание отмечает, что в сегменте «большой розницы», самое солидное хозяйство у Moldretail Grup, которая развивает три формата: Linella (38 магазинов), Linella Express (21 маркет) и Super Linella (6 супермаркетов). В текущем году компания запланировала запуск еще 18 торговых точек в Кишиневе и райцентрах страны (5 уже открыты).

Намного меньше магазинов в сети Supermarket Nr1 (16 магазинов), Fidesco (18 магазинов) и Fourchette (17 магазинов).

Как сообщил газете Виктор Дурлештяну, председатель Патронатной ассоциации ProBiz, объединяющей ключевых сетевых операторов (Fidesco, Linella, Fourchette, Green Hills, Velmart, Supermarket Nr1 и Unimarket), из общего оборота продуктовой розницы в 685 млн евро (а это 23% от всей внутренней торговли), на долю крупнейших предприятий в 2017 г. пришлось 332 млн евро (48%).

По прогнозам ассоциации, к 2020 г. некоторые из сетей могут не выдержать конкурентной нагрузки и уйдут с рынка (в том числе путем слияния и поглощения), но в целом организованный ритейл будет расти, увеличивая совокупный объем продаж до 1 млрд евро (36% от всей внутренней торговли в стране).

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Рамона НИКУЛЧА, Оксана ПУЙ.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Специалист по связям с общественностью
Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Экономика ждет, что инвесторы приведут других инвесторов

В деловой среде Республики Молдова отмечены негативные тенденции как следствие политической неопределенности и буксующих реформ. Благоприятные условия для инвесторов создает государство, от его действий зависят текущие условия.

Компании Республики Молдова играют важную роль в борьбе с коррупцией, экономическом росте и улучшении делового климата. Хотя иногда бизнес воспринимается как участник коррупционного процесса, большинство компаний являются жертвами коррупции, отметили участники конференции «Роль бизнеса в улучшении управления и инвестиционного климата».

«Часть предпринимателей Молдовы отказывается от собственного бизнеса и эмигрирует. Это печальная реальность, и мы в ней живем. Оставшиеся пытаются объединяться и бороться, чтобы защитить бизнес. Бизнесмены Республики Молдова должны осознать, что на самом деле у них есть силы принять решение, их надо использовать. Эта сила в общих усилиях. Один человек ничего не может изменить, изменить законодательство или улучшить деловую среду. Но, объединив усилия, бизнесмены могут добиться больших результатов», — заявила Наталия Оцел-Берлан, заместитель регионального директора по Евразии и Южной Азии Международного центра частного предпринимательства (CIPE).

БЮРОКРАТИЯ ТОРМОЗИТ РАЗВИТИЕ БИЗНЕСА

Предприниматели утверждают, что высокий уровень бюрократии тормозит развитие бизнеса и привлекает коррупцию в органы публичной власти. Коррупция скорее уже является следствием. В опросе, проведенном IDIS Viitorul, предприниматели говорят, что «речь идет не столько о коррупции, сколько о бюрократии». В настоящее время отношения бизнеса и публичной власти характеризуются в целом сложными процедурами, затрудненным оборотом документов, длительными сроками ответов

на заявления хозяйствующих субъектов.

Любая публичная услуга предполагает ряд записей, документов, сертификатов, квитанций, типовых заявлений, полномочий и приложений, правильно заполненных, подписанных, заверенных печатями многих людей. Сегодня бюрократия воспринимается как форма коррупции, созданной администрацией, которая, вместо того чтобы правильно выполнять свои задачи в сфере публичных услуг, использует административную систему в собственных интересах. Поэтому, чтобы устранить коррупцию, необходима дебиюрократизация. Сокращение уровня бюрократии и упрощение процедур для деловой среды повысит эффективность работы публичной администрации (с точки зрения расходов и времени реагирования на запросы), уровень прозрачности и неподкупности в сфере оказания услуг, в то же время увеличив степень удовлетворенности получателей этих услуг.

Представитель Европейского банка по реконструкции и развитию в Молдове Анжела Сакс отметила в ходе конференции, что «бизнес играет важную роль в развитии страны, в последнее время замечен прогресс в сфере улучшения делового климата. Здесь речь идет о появлении в Республике Молдова Vanca Transilvania. Кроме того, ЕБРР является самым крупным инвестором в Молдове. Банк начал работать в стране после объявления независимости в 1991 году. С тех пор банк выделил на поддержку экономики 1,2 миллиарда евро в рамках 120 проектов в финансовой, аграрной, энергетической, производственной сферах и в области инфраструктуры. В 2017 году инвестиции ЕБРР в Молдову достигли рекордного уровня в 130 млн евро».

ПОЛИТИКА УХУДШАЕТ ПРОФЕССИОНАЛИЗМ ЧИНОВНИКОВ

Присутствующие на конференции предприниматели отметили, что политизация управления, назначения чиновников по политическому принципу привело к деградации качества человеческого фактора, некомпетентности чиновников, их слабой подготовке, незнанию законов. Единственное решение заключается в найме исключительно по профессиональным качествам, а не по признаку партийной принадлежности, родственных связей и прочего. Для этого надо повысить уровень прозрачности в сфере найма, исполнения обязанностей, а также применять систему оценки персонала по критериям компетентности, отдачи и поведения. Конечно, повышение компетентности чиновников предполагает пересмотр политики мотивации сотрудников органов публичной администрации, включая перспективы карьерного роста и заработную плату. Привлекательная система оплаты труда удержит профессионалов, и в этом задача внедряемой сейчас реформы центральной публичной администрации.

Управляющий АИГА Думитру Албулеса отметил, что хотя власти и принимают меры по упрощению деловой активности, все

же предприниматели испытывают много проблем, а часть из них неконкурентоспособны по сравнению с иностранным бизнесом. «Например, расходы на автоперевозки очень высокие. Получить разрешение на транспорт в Молдове стоит более 20 евро, а за границей — 2 евро. Это ведет к исходу перевозчиков. Власти знают о проблеме предпринимателей, но решается она очень медленно или вовсе не решается».

Сегодня из 214 разрешительных актов на предпринимательскую деятельность, включенных в список разрешительных актов (Закон №160/2011), 61 документ выдается за плату, что составляет 28,5% всех разрешительных документов. Надо отметить, что Парламент изучил законопроект №192/2017 об отмене 84 нормативных актов, ведется процесс пересмотра и оптимизации всего спектра лицензий и разрешительных актов на осуществление предпринимательской деятельности. В результате внедрения этого законопроекта общее число актов, разрешающих открытие, ведение предпринимательской деятельности во всех сферах (в том числе смежных), планировалось снизить в 2017 году примерно до 180 документов (авторизаций, сертификатов и лицензий).

Директор института по рыночной экономике Роман Киркэ отметил, что бизнес чувствует себя незащищенным перед коррупцией. Предприниматели, работающие согласно закону и «корректно» ведущие себя с публичным сектором, предпочитают не сообщать о таких случаях. Согласно исследованию, проведенному по заказу ПРООН Центром социологического, политологического и психологического анализа и исследований CIVIS, очень серьезной проблемой коррупции называют каждый третий гражданин и одна треть предпринимателей. Каждый второй человек считает, что в Республике Молдова нет ни одного госучреждения, которое не было бы коррумпированным.

Национальному центру по борьбе с коррупцией (НЦБК) 4 из 10 молдавских граждан и каждый второй бизнесмен «достаточно / очень сильно доверяют» и «в некоторой мере» доверяют. Также 99% населения и 100% представителей бизнеса знают о деятельности НЦБК. Предпочтительным способом сообщать о коррупционных деяниях для большинства респондентов (66% населения и 65% представителей бизнеса) является национальная линия по борьбе с коррупцией.

Виктор УПСУ

Граждане Молдовы обречены на взятки?

У вас когда-нибудь появлялось ощущение, что давать взятки – это наша судьба? И ведь количество государственных проверок резко сократилось, созданы единые окна, в том числе и для того, чтобы избежать встреч с чиновником или оператором услуг, которые могут, выслушав, мимоходом, между прочим, сказать: «Но вы же знаете, сколько это стоит».

Исследование об оценке воздействия Национальной стратегии по неподкупности и борьбе с коррупцией, проведенное Центром социологического, политологического и психологического анализа и исследований CIVIS по заказу ПРООН, показывает, что годовой объем взяток в Молдове оценивается в 405 млн леев.

Это общий вывод. Мы как будто обречены давать взятки. И это вопреки всем усилиям по борьбе с коррупцией и взятками. За цифрами кроется ужасная реальность.

«Эта сумма почти равна бюджету Бельц, утвержденному в 2017 году на сумму 430 миллионов леев, или в 2,28 раза больше суммы расходов на защиту окружающей среды в 2018 году (176,6 миллиона леев), или две трети от расходов на национальную оборону на сумму 629 миллионов леев», – пояснил директор Центра CIVIS Руслан Синцов.

Трудно поверить, что мы платим взятки на сумму, равной бюджету Бельц, второго по значению муниципалитета в стране? Или в то, что денег, которые мы платим чиновникам, врачам или всем тем, кто выдает документы, проверяет на границе, хватало бы на два года защиты окружающей среды? А ведь речь идет о «взятках в несколько тысяч или сотен леев», а не миллионов, выплачиваемых, прямо скажем, крупным бизнесом, чаще всего попадающим в поле зрения органов по борьбе с коррупцией.

Наиболее коррумпированными учреждениями, по мнению респондентов, являются политические партии, медицинские учреждения, Таможенная служба, Парламент, Правительство / министерства, полиция, суды, Генеральная прокуратура и территориальные прокуратуры, Пограничная полиция. На противоположном полюсе ответов населения находятся местные органы власти первого уровня и противопожарные инспекции, а по мнению бизнеса – банки, НПО, Национальная касса социального страхования и Национальная компания медицинского страхования.

Конечно, некоторые из них скажут, что это не так. Это как с бедностью – цифры говорят, что бедных все меньше, а опросы по-

казывают, что многие люди считают себя бедными. Правда, восприятие явления и статистика часто представляют собой разные вещи. Хотя от статистики к индексу восприятия всего один шаг.

Как часто мы даем взятки? По данным исследования, физическое лицо предлагает в среднем взятку в 3,7 раза, а хозяйствующий субъект – взятку в 6,1 раза одному или нескольким государственным организациям в течение одного года. Тут появляется вопрос: а в чем смысл и отдача единых окон, созданных в различных учреждениях?

Сколько мы платим? Согласно данным опроса, за последние 12 месяцев население давало взятки в виде денег или ценностей на сумму 278 млн леев, а хозяйствующие субъекты – на 127 млн леев. Минимальные и максимальные суммы неофициальных платежей в виде денег варьировали от 100 леев до 500 000 леев для хозяйствующих субъектов и от 50 леев до 8 000 леев – для населения. В случае с населением, 71% от подсчитанного объема сообщаемых взяток приходился на медицинские учреждения, 8% – на учебные заведения и 5% – на суды.

«На самом деле общая сумма гораздо больше, так как не все готовы признаться в том, что платили взятки», – отметил Руслан Синцов. Из всех опрошенных лишь 11,3% населения и 3,6% бизнесменов признались, что платили взятки.

Также 6,2% населения и 3% бизнесменов признались, что преподносили чиновникам подарки. Чаще всего «одарявали» работников Счетной палаты – 10%, противопожарной инспекции – 4%, Агентства публичной собственности – 4%, образовательных учреждений – 10%, медучреждений – 7% и мэрий – 2%. Примечательно, что 80% опрошенных, признавшихся в том, что давали взятки, сказали, что никуда не жаловались. Как они объяснили, они не верят в то, что будут приняты какие-то меры, а также в то, что их и их близких защитят от возможных действий коррупционеров.

В этой связи борьба с коррупцией в Республике Молдова считается вовсе или не очень эффективной (82% населения и 75% бизнеса).

Коррупцию называют очень серьезной проблемой каждый третий гражданин и одна треть предпринимателей. Каждый второй человек считает, что в Республике Молдова нет ни одного госучреждения, которое не было бы коррумпированным, говорится в исследовании.

Что касается доверия к Национальному центру по борьбе с коррупцией (НЦБК), 4 из 10 молдавских граждан и каждый второй бизнесмен сказали, что «достаточно / очень сильно доверяют» и «в некоторой мере» доверяют учреждению. Также 99% населения и 100%

представителей бизнеса знают о деятельности НЦБК. Большинство респондентов (66% населения и 65% представителей бизнеса) предпочитают сообщать о коррупционных деяниях на национальную линию по борьбе с коррупцией.

Данные собирались с 14 ноября 2017 года по 1 февраля 2018 года. Исследование CIVIS проводилось на основе трех репрезентативных национальных опросов.

42% жителей Республики Молдова дают взятки при взаимодействии с теми или иными государственными органами. Такие данные содержатся в исследовании «Барометр мировой коррупции», ежегодно составляемом организацией Transparency International.

В соседней Украине взятки дают 38% граждан, а в Румынии зафиксирован самый высокий показатель среди стран – членов ЕС – 29%. Самый высокий показатель взяточности среди постсоветских стран отмечается в Таджикистане – 50%.

Центр антикоррупционных исследований и инициатив Transparency International опубликовал доклад «Барометр мировой коррупции-2017», согласно которому почти каждый четвертый в мире давал взятки при обращении за государственными услугами. Соответствующий доклад опубликован на сайте организации.

Доклад основан на интервью, проведенных с 2014 года по январь 2017 года. Специалисты опросили 162 136 человек в 119 странах мира.

Самыми коррумпированными опрошенные назвали полицейских и избранных представителей власти. Такого мнения придерживаются 36% респондентов.

В частности, в Северной и Южной Америке полицию, как и народных избранников, коррумпированными посчитали 46% опрошенных. В Азиатско-Тихоокеанском регионе и в странах Африки, располагающихся к югу от Сахары, полицию назвали самым коррумпированным общественным институтом 39 и соответственно 47% опрошенных. В то время как в Европе и Центральной Азии 31% респондентов заявили о коррумпированности избранных представителей власти.

Самыми коррумпированными странами, согласно опросу Transparency International, оказались: Йемен (77% респондентов заявили, что дают взятки), Индия (69%), Вьетнам (65%), Мексика (51%), Египет (50%), Судан и Марокко (48%).

При этом более половины опрошенных считают, что простые люди сами могут противостоять коррупции без участия властей. Этот показатель наиболее высок среди тех, кто моложе 24 лет.

Влад БЕРКУ

Генпрокуратура обнародовала стратегию возврата украденных из Banca de Economii, Banca Sociala и Unibank средств

По информации Генпрокуратуры, стратегия – это трехлетний план действий по возврату выведенных из банковской системы средств и активов, в рамках которого продолжится расследование для определения эпизодов, компаний, лиц и сумм, по которым уголовные дела еще не направлены в суд; продолжится арест имущества по уголовным делам; будут определены, арестованы и изъяты находящиеся в Молдове и за рубежом активы лиц, признанных виновными.

В гражданском порядке будут восстанавливаться суммы кредитов, предоставленных с нарушениями правил кредитования, продолжится реализация активов Banca de Economii, Banca Sociala, Unibank.

Агентство по возврату имущества, полученного преступным путем, будет проводить параллельные расследования в Молдове и за рубежом (10 международных юрисдикций), используя как национальные базы данных, так и иностранные, в сотрудничестве с аналогичными зарубежными учреждениями.

С каждым государством, в котором предстоит проводить расследование, будут подписаны соглашения о сотрудничестве.

Срок в три года определен, исходя из действий, запланированных Нацбанком, Национальной антикоррупционной прокуратурой и Агентством по возврату имущества, полученного преступным путем.

Промежуточная информация о внедрении стратегии будет докладываться генпрокурору каждые полгода, а результаты будут обобщены и представлены в ежегодном отчете о деятельности Генпрокуратуры, который будет представляться Парламенту.

Стратегия, а также информация о текущих результатах расследования опубликованы на сайте Генпрокуратуры: <http://procuratura.md/file/Strategie%20Publica.pdf>.

Определены бенефициары основной части средств, похищенных из Banca de Economii, Banca Sociala и Unibank

В ходе пресс-конференции генпрокурор Эдуард Харунжен, директор Национального центра по борьбе с коррупцией Богдан Зумбрюну и заместитель начальника Антикоррупционной прокуратуры Адриана Бецишор представили информацию о расследовании «кражи века», которое на 90% завершено.

По информации прокуратуры, в 2007 – 2014 гг. эти три банка были вовлечены в различные схемы по выводу средств. Это схемы по выдаче неблагоприятных кредитов юрлицам, не имеющим потенциала для возврата денег, и юрлицам, созданным специально для вывода денег посредством кредитования, а также применения механизмов межбанковского кредитования, в том числе с участием одного российского банка.

Точная сумма банковской кражи определена приблизительно, учитывая, что механизм вывода средств был сложным, с вовлечением множества компаний – резидентов и нерезидентов, чтобы скрыть происхождение средств и их использование посредством так называемой схемы «карусели».

Сумму ущерба, нанесенного государству, прокуроры оценивают в 13,34 млрд леев, которые были предоставлены в форме срочных кредитов трем банкам. Эта сумма уменьшается на 2,614 млрд леев, которые Нацбанку предстоит вернуть в результате ликвидации Banca de Economii, Banca Sociala и Unibank (0,477 млрд леев уже возвращены). Соответственно, Прокуратура и Национальное агентство по возврату добытого преступным путем имущества предстоит вернуть 10,7 млрд леев, выведенных из банковской системы. По 5,64 млрд леев ущерба определены бенефициары, и уголовные дела уже направлены в суд, по 4 млрд леев также известны конечные получатели, но уголовное преследование еще не завершено.

Следствие пока не выявило получателей 1,06 млрд леев.

По данным Прокуратуры, бенефициарами 9,5 млрд леев являются две преступные группы: «группа Гачкевича» и «группа Филата, Платона и Шора».

Группа Гачкевича в 2007 – 2012 гг. объединяла 112 физических и юридических лиц, она нанесла ущерб на 3,2 млрд леев. Группа Филата – Платона – Шора действовала в 2013 – 2014 гг., объединив 33 физлица и компании, в том числе офшорные, а сумма нанесенного ими ущерба к настоящему времени оценивается в 6,5 млрд леев.

Полный список выявленных бенефициаров прокуратура не обнародовала, ссылаясь на тайну следствия. В то же время известно, что в 2012 – 2014 гг. на открытые счета 10 нерезидентов было перечислено более 5 млн евро и 50,2 млн долларов, формально – в рамках контрактов купли-продажи строительных материалов.

Всего, по данным прокуратуры, в рамках расследования банковской кражи заведено около 200 уголовных дел, в которых фигурирует более 200 человек: как молдавских граждан, так и иностранных лиц.

InfoMarket